

המחלקה לתרבות חזותית וחומרית
תוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית
התוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

ראש המחלקה: ד"ר גל הרץ
רכזות מנהליות: ענת מלכה
מירב אפרה

טלפון: 02-5893315/6
galhetz@bezalel.ac.il
htz@bezalel.ac.il

סגל המרצים בתוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית

ד"ר שרה בנינגה sarabenninga@post.bezalel.ac.il

פרופ' אורי ברטל ory_bartal@post.bezalel.ac.il

ד"ר אליה ברטל eliya.bartal@post.bezalel.ac.il

ד"ר עומרי גורן omrigoren@post.bezalel.ac.il

ארז גביש erezgavish@bezalel.ac.il

ד"ר רותי גינזבורג Ruth.Ginsburg@post.bezalel.ac.il

פרופ' דב גנשורא dbgnsroai@post.bezalel.ac.il

ד"ר גל הרץ galhetz@bezalel.ac.il

ד"ר אלעד ירון EladYaron@post.bezalel.ac.il

ד"ר ליאת לביא liatlavi@post.bezalel.ac.il

ד"ר נעמי מאירידן namimair@post.bezalel.ac.il

ד"ר דליה מרקוביץ' dalyama@post.bezalel.ac.il

עומרי ניסים omrinissims@post.bezalel.ac.il

גוסטבו סגורסקי gustavo@post.bezalel.ac.il

אדר' עדי סלע וינר adisewi@post.bezalel.ac.il

פרופ' דרור פימנטל drorpimn@post.bezalel.ac.il

ד"ר שאול סתר shaulse@post.bezalel.ac.il

אורן עילם orenailam@post.bezalel.ac.il

ד"ר טל פרנקל אלרואי tal.alroy@post.bezalel.ac.il

אילנית קונופני IlanitKonopny@post.bezalel.ac.il

ארנה קזין ocoussin@post.bezalel.ac.il

ד"ר יובל קרמניצר yuval.kr@post.bezalel.ac.il

רותם רוף rotemr@post.bezalel.ac.il

סגל המרצים בתוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

doronaor@post.bezalel.ac.il דורי אורין
aigoraro@post.bezalel.ac.il ד"ר איגור ארונוב
housnis@post.bezalel.ac.il ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה
lioralperovich@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאור אלפרוביץ'
stav.axenfeld@post.bezalel.ac.il סתו אקסנפלד
royboshi@post.bezalel.ac.il ד"ר רועי בושי
eyalsb@post.bezalel.ac.il איל שגיא ביזאוי
izckbnim@post.bezalel.ac.il ד"ר יצחק בנימיני
sarabeninga@post.bezalel.ac.il ד"ר שרה בנינגה
tal.bz@post.bezalel.ac.il ד"ר טל בן צבי
tmrbrgr@post.bezalel.ac.il ד"ר תמר ברגר
michaldbl@post.bezalel.ac.il מיכל ברושי נחמני
Eliya.bartal@post.bezalel.ac.il ד"ר אליה ברטל
ory_bartal@post.bezalel.ac.il פרופ' אורי ברטל
ruthiginsburg@post.bezalel.ac.il ד"ר רוטי גינזבורג
iddo@post.bezalel.ac.il אד' עידו גינת
orna_granot@post.bezalel.ac.il אורנה גרנות
amithadar@post.bezalel.ac.il עמית הדר
HandelArie@post.bezalel.ac.il ד"ר אריאל הנדל
martinhershonzon@post.bezalel.ac.il ד"ר אדר' מרטין הרשנזון
ionhoiiz@post.bezalel.ac.il ד"ר יונה וייץ
raobnzhb@post.bezalel.ac.il ד"ר ראובן זהבי
ohadzehavi@post.bezalel.ac.il ד"ר אהד זהבי
hlehel@post.bezalel.ac.il עלא חליחל
Yael.taragan@post.bezalel.ac.il יעל טרגן
itay.yaacov@post.bezalel.ac.il איתי יעקב
ronacohen@post.bezalel.ac.il ד"ר רונה כהן
KAHANAOFER@post.bezalel.ac.il ד"ר עופר כהנא
ofricnaani@post.bezalel.ac.il ד"ר עפרי כנעני
hilalululin@post.bezalel.ac.il פרופ' הילה לולו ליני פרח כפרבירעים
einatleader@post.bezalel.ac.il פרופ' עינת לידר
namimair@post.bezalel.ac.il ד"ר נעמי מאירידן
aoddmndh@post.bezalel.ac.il ד"ר עודד מנדה לוי
dalyama@post.bezalel.ac.il ד"ר דליה מרקוביץ'
tomferfischer@post.bezalel.ac.il תומר נחושתן
liatsavin@post.bezalel.ac.il ד"ר אד' ליאת סאבין בן שושן
asrslh@post.bezalel.ac.il פרופ' אשר סלה
amiron@post.bezalel.ac.il ד"ר רוני עמיר
droppimn@post.bezalel.ac.il פרופ' דרור פימנטל
zciprbr@post.bezalel.ac.il צחי פרבר
meriampe@post.bezalel.ac.il ד"ר מריה פרח
lyatfriedman@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאת פרידמן
aailprii@post.bezalel.ac.il עו"ד איל פרייס

tlprnkl@post.bezalel.ac.il ד"ר טל פרנקל אלרואי
elad.persov@post.bezalel.ac.il ד"ר אלעד פרסוב
adinaka@post.bezalel.ac.il ד"ר עדינה קמיון
yuval.kr@post.bezalel.ac.il ד"ר יובל קרמניצר
ronelyoav@post.bezalel.ac.il ד"ר יואב רונאל
rotemr@post.bezalel.ac.il רותם רוף
oshevi@post.bezalel.ac.il ד"ר אורלי שבי
sronit@post.bezalel.ac.il ד"ר רונית שטיינברג
hilhsmr@post.bezalel.ac.il אדר' הילה שמר

מרצי המקבץ הבינתחומי

noayairi@post.bezalel.ac.il נעה ארד-יאירי
oritbulgaru@post.bezalel.ac.il ד"ר אורית בולגרו
HandelArie@post.bezalel.ac.il ד"ר אריאל הנדל
amiryatziv@post.bezalel.ac.il אמיר יציב
liatlavi@post.bezalel.ac.il ד"ר ליאת לביא
danielmeir@post.bezalel.ac.il דניאל מאיר
tlmor@post.bezalel.ac.il ד"ר טל מור סיני
shirimahler@post.bezalel.ac.il שירי מלר
Sharonkoniak@post.bezalel.ac.il שרון קוניאק
hdskidr1@post.bezalel.ac.il ד"ר הדס קידר
Ruthkantor@post.bezalel.ac.il רותי קנטור
elham.rokni@post.bezalel.ac.il אלהם רוקני
eytan@post.bezalel.ac.il איתן שוקר
housnishehada@post.bezalel.ac.il ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה
maayansheleff@post.bezalel.ac.il ד"ר מעין שלף
Chen@post.bezalel.ac.il חן שפירא
rinat.sherzer@post.bezalel.ac.il רינת שרצר

סגל הוראת קורסי אנגלית

JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il ג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי האנגלית, שעת קבלה: ימי א' 12:15-14:00 במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית
Keren.Dalia.Hillel@post.bezalel.ac.il קרן הלל
judycaspi@post.bezalel.ac.il ג'ודי כספי
Ngilat@post.bezalel.ac.il גילת נחום
saranatan@post.bezalel.ac.il שרה נתן
Sara.prais@post.bezalel.ac.il שרה פרייס
malkaregev@post.bezalel.ac.il מלכה רגב
amystyer@post.bezalel.ac.il איימי סטעייר
ruthstander@post.bezalel.ac.il רות סטנדר
Hannasha@post.bezalel.ac.il חנה שנדרוביץ'

על המחלקה:

במחלקה לתרבות חזותית וחומרית בבצלאל לומדים על הקשר שבין אמנות, עיצוב ואדריכלות ובין מחשבה תיאורטית, עמדות ביקורתיות ותופעות תרבותיות. תוכנית הלימודים במחלקה מבקשת לשפוך אור על האופנים שבהם החזותי, החומרי והאסתטי הם אבני הבניין של ידע הפועל באופן טרנספורמטיבי: ידע המערער את לכידותם של זהויות, נורמות, מיתוסים ומבדים (נרטיבים) תרבותיים קיימים, ומאפשר אגב כך גם לכונן חדשים.

המרצות והמרצים במחלקה מציעים מגוון עצום של תחומי ידע, על כל קשת התחומים של מדעי הרוח והחברה, הנקשרים בכל קורס וקורס לעולמות האמנות והעיצוב ולמיומנויות הכרוכות בהם: היסטוריה ופילוסופיה של האמנות, תרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו וגישות ביקורתיות לתרבות חזותית, נפגשות בשיעורים עם חקר הספרות, המוסיקה, הארכיאולוגיה, הסוציולוגיה, מדע המדינה, מנהל עסקים ומדעי הטבע דרך ומתודות ארכיטקטוניות, מקצועות עיצוב שונים ופרקטיקות אמנותיות עתיקות וחדשניות.

המגוון התרבותי והתמטי שמוצע במחלקה נועד להעמיק את היכרותם של הסטודנטים. עם התרבות והחברה שבה הם יוצרים ולהרחיב את אפשרויות המבע שלהם בתוכה וההשפעה שלהם עליה. לכן, רבים מהקורסים נוגעים בהקשרים המקומיים של מדעי הרוח, החברה, האמנות והעיצוב, ואחרים עוסקים בחקר החזותי והחומרי בהקשרים גיאוגרפיים ותרבותיים אחרים וגלובליים. לבד מהקורסים הסדירים, המחלקה מקיימת באופן רצוף מפגשי למידה, כנסים וימי עיון ומוציאה לאור את **בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית**.

תוכנית הלימודים לתוכנית התואר הראשון (B.A.):

התוכנית לתואר ראשון בתרבות חזותית וחומרית מכשירה סוכנות וסוכני תרבות, היכולים לפעול במגוון אופנים בשדות האמנות והעיצוב, כמו גם להמשיך במסלולי מחקר והוראה אקדמיים. התוכנית מציעה מסגרת לימודים ייחודית: קורסים רב-תחומיים שמעודדים מבט לעומק התרבות המורכבת שבה אנו חיים, לצד השתתפות בפעילות היצירתית במחלקות השונות של בצלאל במגוון קורסים מעשיים באמנות ובעיצוב. בכך, מעניקה התוכנית לתלמידיה את הכישורים הנדרשים כדי לפרוץ כיווני חשיבה חדשים ולקדם רעיונות וכיווני פעולה בשדה התרבותי המקומי, כמו גם העולמי.

מסלול המצטיינים בתרבות חזותית, אמנות וביקורת:

בשנת הלימודים תשפ"ד נפתח מסלול מצטיינים עבור סטודנטיות. ים מצטיינות. ים של התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. המסלול מאפשר השלמת תואר ראשון בתרבות חזותית וחומרית ותואר שני במדיניות ותיאוריה של האמנויות בתוך ארבע שנים. הסטודנטיות ים במסלול לומדים. ות בשנתיים הראשונות במחלקה לתרבות חזותית וחומרית; בשנה השלישית, הם משלבים את קורסי השנה האחרונה של התואר הראשון עם קורסי השנה הראשונה של התואר השני במדיניות ותיאוריה של האמנויות, בהתאמות מסוימות; ובשנה הרביעית לומדים את קורסי השנה השנייה של התואר השני, ובכך משלימים את חובותיהם לתואר זה.

באמצעות המסלול החדש, אנו מבקשים לעודד העמקה בתחומי האמנות העכשווית, התרבות החזותית, האוצרות והביקורת; להקנות את הבסיס למחקר משמעותי בתחומים אלה שיוביל לעבודת תזה מחקרית; לאפשר התוודעות לשיח העדכני בשדות האמנות והעיצוב בארץ ובעולם והשתתפות פעילה בו; לטפח פעולה אינטלקטואלית וביקורתית, עשייה אוצרותית וניהול מעשי של פרויקטים אמנותיים בשדות התרבות החזותית. המסלול יכלול סמינרים וקורסים ייעודיים וכן סיורים לימודיים בתערוכות ובאירועי אמנות בין-לאומיים.

הקבלה למסלול נעשית בסיומה של השנה השנייה ללימודי התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. שנת הלימודים השלישית תורכב משתי שנות לימוד ושכר הלימוד יהיה בהתאם. יחד עם זאת, מסלול המצטיינים יציע מלגות עידוד.

תנאי קבלה: ממוצע ציונים גבוה מ־90, הגשת תיק מועמדות וריאיון אישי.

התוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

תוכנית הלימודים במחלקה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, קורסי חובה המותאמים לכל מחלקה, קורסי בחירה וסמינרים. הסטודנטים. ות מכלל המחלקות (למעט ארכיטקטורה) לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים. במחלקה לארכיטקטורה – 30 נ"ז על פני חמש שנים.

תוכן עניינים:

7 מבנה תוכנית הלימודים בתוכנית התואר הראשון (B.A.)

מבנה התוכנית העיונית הכלל-במצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

..... לימודי אנגלית

10..

13..... מידע כללי ונהלים

24..... פירוט מערכת הלימודים

מסגרות בחירה שנים ב'–ה'

33..... חובה כללית לשנה ב'

35..... פרוסמינר לשנה ב'

43..... סמינרים, שנה ג'

51..... קורסי בחירה

59..... קורסי המקבץ הבינתחומי

מבנה תוכנית הלימודים בתוכנית התואר הראשון (B.A.)

שנה א'

קורסי חובה שנתיים:

היסטוריות של האמנות המערבית, שיעור + תרגיל, 6 נ"ז
מושגי יסוד בביקורת התרבות החזותית, שיעור + תרגיל, 6 נ"ז
מבוא לאסתטיקה, 4 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:

מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית, סמסטר א', 2 נ"ז
מבוא לפילוסופיה של החומר, סמסטר א' 2 נ"ז
היסטוריות ותיאוריות של העיצוב, סמסטר א', 2 נ"ז
פסיפס מקומי: תרבויות חזותיות וחומרית בישראל, סמסטר ב', 2 נ"ז

קורסי חובה מעשיים:

סדנה מעשית בצילום וידאו וקולנוע, שנתי, 4 נ"ז
לגעת בחומר: סדנה בקרמיקה וזכוכית, סמסטר א', 2 נ"ז
יסודות התקשורת החזותית, סמסטר ב', 2 נ"ז
אופנה: חקר, פיתוח שפה, בגד, קורס קיץ, 2 נ"ז

ארבעה קורסי בחירה מותאמים למחלקות, ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א' וב'
8 נ"ז

שנה ב'

קורסי חובה שנתי:

מחקר חזותי וכלים חזותיים למחקר, 4 נ"ז
סמינר שנתי או סמסטריאלי, ממחלקת האם, 4 נ"ז
מחקר חפץ, פעם בחודש, שנתי, 2 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:

סדנה בכתיבת ביקורת על יצירה, סמסטר א', 2 נ"ז
אסכולת ירושלים – קורס מטייל, 2 נ"ז
המפנה אל האוצרות, סמסטר א', 4 נ"ז
פרקטיקות של אוצרות, סמסטר ב', 2 נ"ז
תרבות חזותית בעידן הווירטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה, סמסטר ב', 2 נ"ז

קורסי חובה מעשיים:

יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א', סמסטר א', 2 נ"ז
מדברים עם חפצים: הבנת העולם דרך עיצוב, 2 נ"ז
אמנות למלשינים, סמסטר ב' 2 נ"ז

שישה קורסי בחירה ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א', ב', קיץ, 12 נ"ז

שנה ג'

קורסי חובה שנתיים:

סמינר פרויקט גמר, 8 נ"ז

איך מספרים סיפור: כתיבה מסאית, ביקורתית ואוצרותית על תרבות ועל חומר, 4 נ"ז
סמינר נושאי ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית, 4 נ"ז

קורסי חובה סמסטריאליים:

פרוסמינר מרחב אוטונומי, סמסטר א', 4 נ"ז

שימור בתרבות החזותית והחומרית, סמסטר א', 2 נ"ז

מעשה טכני: על טכנולוגי, יצירה ושליטה, סמסטר ב', 2 נ"ז

ארבעה קורסי בחירה עיוניים ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א' וב', 8 נ"ז
קורס בחירה מתוך המקבץ הבינתחומי של מחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית, סמסטר א', ב'
וקיץ, 2 נ"ז

שני קורסי בחירה מעשיים מהמחלקות המקצועיות, 4 נ"ז

מבנה תוכנית הלימודים במחלקה העיונית הכלל-בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית לפי

מחלקות:

- המחלקה רשאית לערוך שינויים ותיקונים בתכנים המופיעים בתוכנית הלימודים בשנתון, להוסיף עליהם, לגרוע מהם או לבטלם בכל עת במהלך שנת הלימודים. הודעה על כל שינוי תפורסם. השינויים מחייבים את כלל הסטודנטים, גם אם נקבעו או נכנסו לתוקף לאחר שהחלו את לימודיהם.

לכל המחלקות לבד מארכיטקטורה

שם שיעור	שנה	תת פרק	נ"ז
תולדות האמנות. סמסטר א'	א'	חובה כלל בצלאל	2
אמנות מודרנית. סמסטר ב'	א'	חובה כלל בצלאל	2
מבוא לתרבות חזותית מרובה מתכונות	א'	חובה כלל בצלאל	1
מושגי יסוד בתרבות. סמסטר א'	א'	חובה כלל בצלאל	1
חובה מחלקתית סמסטר א'	א'	חובה מסלולי	2
חובה חלקתית סמסטר ב'	א'	חובה מסלולי	2
חובה כללית לשנה ב'	ב'	חובה מסלולי	2
פרוסמינר	ב'	חובה כלל בצלאל	4
סמינר	ג'	חובה כלל בצלאל	4
קורס בחירה	ג'	בחירה כלל בצלאל	2
קורס בחירה או מלווה פרויקט גמר לצילום	ד'	בחירה כלל בצלאל	2
			24

למחלקה לארכיטקטורה			
2	חובה ארכיטקטורה	א'	תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים
2	חובה ארכיטקטורה	א'	תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה-19
2	חובה כלל בצלאל	א'	תולדות האמנות. סמסטר א'
2	חובה כלל בצלאל	א'	אמנות מודרנית. סמסטר ב'
1	חובה כלל בצלאל	א'	מבוא לתרבות חזותית מרובה מתכונות
1	חובה כלל בצלאל	א'	מושגי יסוד בתרבות. סמסטר א'
4	חובה כלל בצלאל	ב'	פורסמינר
4	חובה	ב'	אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20. שנתי
2	חובה	ג'	ארכיטקטורה וביקורת. סמסטר א'
2	חובה	ג'	תולדות העיר והעיור בעולם המערבי. סמסטר ב'
4	חובה כלל בצלאל	ג'	סמינר
4	בחירה ארכיטקטורה	ג', ד', ה'	קורסי בחירה על פני שנים ג'-ה'
30			

מקבץ הקורסים הבין-תחומי

מקבץ הקורסים הבין-תחומי משמש כמעבדה לפיתוח תחומי מחקר והוראה חדשניים, מאתגרים ומרכזיים באקדמיה. מקבץ הקורסים כולל קורסים רלוונטיים לנושאים מרכזיים בסדר היום האקדמי, כאשר אלו מעניקים מענה מאוזן ככל הניתן לכלל המחלקות והתחומים בבצלאל. הקורסים הבין-תחומיים יתקיימו בסמסטרים א' וב' בימי ד' אחר הצהריים, בין השעות 14:00–17:00 ובסמסטר קיץ בקורס מרוכז בן שבועיים (המועדים המדויק יתפרסם בהמשך). כל קורס סמסטריאלי מקנה 2 נ"ז. הרישום לקורסים אלה יתבצע בעת הרישום הממוחשב בתיעדוף (ראו הסבר על רישום לקורסי בחירה מטה, תחת "מידע כללי ונהלים"). הרישום לקורסים במקבץ הבין-תחומי אינו חובה. ניתן יהיה להירשם לקורס אחד בלבד ממסגרת זו שיחליף שני קורסי בחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית או קורס בחירה במחלקה בשנה ג' (למעט במחלקות שבהן אין קורסי בחירה בשנה זו).

סטודנטים וות המעוניינים להירשם לקורס נוסף ממסגרת זו מעבר לתוכנית הלימודים, יוכלו לעשות זאת בתקופת השינויים על בסיס מקום פנוי.

לימודי אנגלית בבצלאל

"המועצה להשכלה גבוהה רואה חשיבות רבה בלימודי האנגלית למטרות אקדמיות ובינלאומיות, כחלק ממערך הקניית כלים וידע לסטודנטים במהלך לימודיהם לתואר אקדמי. רכישת מיומנויות בשפה האנגלית היא תנאי בסיסי והכרחי לאפשר לסטודנטים להתמודד עם חומרי הרקע בקורסים השונים במהלך לימודיהם האקדמיים, ולאפשר לבוגרים להשתלב באופן מיטבי

בשוק התעסוקה המקומי והבינלאומי. ידע בשפה האנגלית נדרש לצורך הבטחת רמה אקדמית נאותה ועולה בקנה אחד עם תהליכי הגלובליזציה בארץ ובעולם.¹

החל משנת תשפ"ב, בהתאם לרפורמה בלימודי האנגלית במוסדות להשכלה גבוהה, פועלת באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל תוכנית ייחודית שתאפשר לסטודנטים. ות בתואר הראשון לבסס את המיומנויות הנדרשות ולהטמיע את השפה בתהליכי הלימוד והיצירה. תוכנית הלימודים החדשה תתמקד בארבע מיומנויות שפה: קריאה, כתיבה, הבנה ודיבור.

על פי החלטת המועצה להשכלה גבוהה, כל הסטודנטים. ות שיחלו את לימודיהם במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל משנת הלימודים תשפ"ב, ילמדו לפחות שני קורסים בשפה האנגלית במהלך לימודי התואר הראשון, גם אם בעת כניסתם ללימודים הציגו רמת "פטור". באופן זה, הסטודנטים. ות כולם ישפרו את רמת האנגלית במהלך לימודיהם האקדמיים.

קורסי האנגלית יסווגו כ"קורסי הכשרה" ו"קורסי העשרה" כמפורט להלן:

קורסי הכשרה: לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים נדרשים הסטודנטים. ות להגיע לרמת "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאות לתואר הראשון.

על הסטודנטים. ות להציג רמת אנגלית "בסיסית" לפחות כתנאי להתחלת לימודיהם באקדמיה, ורמת "פטור" באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג'. בנוסף, תנאי להגשת מועמדות ליציאה לחילופי סטודנטים הנו רמת "פטור" באנגלית כבר בסוף שנה א' ללימודים.

את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:

- א. עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל-ארצית.
- ב. עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמי"ר/ אמירם/ אמירנט – החל משנה"ל תשפ"ה).
- ג. לימודים במסגרת קורסי האנגלית בצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 65 לפחות.
- ד. בעלי. ות תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.

- סטודנטים. ות שנגשו לבחינת אמי"ר/ אמירם/ אמירנט/ פסיכומטרי באנגלית מתבקשים להגיש עותק מקורי של תוצאת המבחן לרכזת המחלקה לתרבות חזותית וחומרית על מנת לקבוע את רמת האנגלית בהתאם.

סטודנטים. ות שלא יציגו רמת "פטור" באנגלית עם התחלת לימודיהם באקדמיה, יידרשו להירשם לקורסי הכשרה באנגלית בהתאם לרמת האנגלית שיציגו עם כניסתם ללימודים (מספר הקורסים הנדרשים כמספר הרמות הנדרשות עד להגעה לרמת "פטור").

להלן טבלת רמות האנגלית:

רמה	פסיכומטרי/ אמירם/ אמירנט	אמי"ר*
פטור	+134	+234

¹ מתוך החלטת מל"ג מיום 17.12.19

220-233	120-133	מתקדמים ב'
200-219	100-119	מתקדמים א'
185-199	85-99	בסיסי
170-184	70-84	טרומ בסיסי ב'
150-169	50-69	טרומ בסיסי א'

*החל מתאריך 15/3/2020 ציוני בחינת אמ"ר מדווחים בטולם של 50-150 (במקום 150-250)

קורסי ההכשרה באנגלית אינם נכללים בתוכנית הלימודים, אינם מזכים בנקודות זכות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל (פרט לקורס מתקדמים ב' שאינו כרוך בתשלום). הנוכחות בקורסים חובה. כל קורסי ההכשרה באנגלית הם סמסטריאליים.

קורסי העשרה (EMI): קורסי תוכן בשפה האנגלית, כחלק מתוכנית הלימודים

קורסי העשרה (EMI) הם קורסי תוכן המתקיימים בשפה האנגלית, שמטרתם לשפר את רמת האנגלית של הסטודנטים במיומנויות הנדרשות ללימוד שפה:

- **האזנה:** היכולת להבין כל סוג של שפה מדוברת, גם כאשר קצב הדיבור מהיר.
- **קריאה:** היכולת לקרוא בקלות כל סוג של כתיבה באנגלית, כולל טקסטים מופשטים או כאלה המאופיינים במבנה לשוני מורכב.
- **תקשורת מילולית:** היכולת להשתתף, ללא מאמץ, בשיחה או בוויכוח ולהוכיח שליטה טובה בביטויים אידיומטיים, במטבעות לשון ובשפה דיבורית.
- **יכולת התבטאות מילולית:** היכולת להציג נושא אקדמי בבהירות, בצורה קולחת ובמבנה לוגי יעיל.
- **כתיבה:** היכולת לכתוב באופן ברור טקסט קולח בסגנון הולם: כתיבת מכתבים מורכבים, דוחות ומאמרים, סיכומים וביקורות של עבודות מקצועיות.

מיומנויות אלו יוטמעו החל משנת הלימודים תשפ"ב במספר קורסים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית במסגרת קורסים קיימים אשר יתקיימו בשפה האנגלית.

קורסי העשרה באנגלית הינם קורסים אקדמיים הנכללים בתוכנית הלימודים, ולפיכך מזכים בנ"ז לתואר ונכללים בשכר הלימוד.

סטודנטים וות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים ב'" יידרשו בקורס אחד ממסגרת זו לאחר שיגיעו לרמת ה"פטור". סטודנטים וות שיתחילו את לימודיהם ברמת ה"פטור" יידרשו בשני קורסים ממסגרת זו.

בשנת הלימודים תשפ"ו יתקיימו הקורסים הבאים:

1. "תולדות האמנות", סמס' א', בהנחיית ד"ר שרה בנינגה – קורס חובה.
2. "אמנות מודרנית" סמס' ב', בהנחיית ד"ר עדינה קמיאן קשדן – קורס חובה.
3. בנוסף מוצעים בתוכנית הלימודים קורסי בחירה נוספים בסמסטרים א' וב' שיפתחו להרשמה לסטודנטים הנדרשים ללימוד קורסי תוכן באנגלית.

בקצרה

סטודנטים. ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "בסיסי" יידרשו בשלושה קורסי הכשרה.
סטודנטים. ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים א'" יידרשו בשני קורסי הכשרה.
סטודנטים. ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים ב'" יידרשו בקורס הכשרה אחד
ובקורס העשרה אחד.
סטודנטים. ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "פטור" יידרשו בשני קורסי העשרה.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי אנגלית, במייל:
dershowitz@bezeqint.net

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה

ימים א'–ג' בין השעות 10:00 ל-13:00
יום ד' בין השעות 10:00 ל-12:00
ביום ה' לא תתקיים שעת קבלה

הרשמה למסגרות בחירה

ההרשמה למסגרות הבחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית נעשית באמצעות מחשב בתכנת תיעודף, המאפשרת לסטודנטים. ות לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על-פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנטית אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה.

הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים. ות יקבל קורס על-פיבהתאם להעדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים. ות שהוקצתה להם התמללה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו.

שיבוץ הסטודנטים. ות לקורסים ייעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים. ות חסומים (בשל גרירת חוב שכר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכדומה), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר. מידע מפורט באשר לתקופת השינויים יימסר לסטודנטים. ות באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי-נעימויות. הנחיות לביצוע שינויים בתוכנית הלימודים יופיעו על-גבי לוח המודעות של המחלקה. לתשומת לבכם: לא ניתן יהיה לבטל או להוסיף קורסים לתוכנית הלימודים לאחר המועד הנ"ל.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

סטודנטים. וות שלמדו במוסד אקדמי מוכר לקראת תואר, רשאים לפנות בבקשה להכרה בקורסים שבהם השתתפו, ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תוכנית הלימודים של המחלקה. ציונים המהווים בסיס לפטור מקורסים בבצלאל אינם נכללים בשקלול ממוצע הציונים לתואר בבצלאל.

על מנת לקבל את ההכרה יש להגיש למחלקה לתרבות חזותית וחומרית, במהלך הקיץ ולפני פתיחת שנת הלימודים הראשונה, גיליון ציונים מקורי (או צילום נאמן למקור) ותקציר הקורסים בשפה עברית או אנגלית.

היקף הזיכוי יקבע על-ידי היועץ ויימסר בכתב לסטודנט. רק לאחר קבלת הזיכוי מיועץ המחלקה, ניתן יהיה למחוק את הקורס מהמערכת. המחיקה תבצע במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על-פי שיקול דעתו של המרצה. יחד עם זאת יש להגיש כי:

1. הנוכחות בקורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על-פי שיקול דעתו של המרצה. ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר. היעדרות מעבר להיקף זה עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.
2. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים. ות עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.
3. מטלת סיום הקורס תקבע על-ידי המרצה.
4. כתיבת עבודה בזוגות או בקבוצות תעשה באישור מרצה בלבד.
5. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט. ית לעונש משמעותי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט לפי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים. ות. הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט. ית לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעת.

סטודנטים. ות זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'], אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע.

במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג')::

- א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').
- ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.

הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על-ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנטית שיגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית. סטודנטים וות הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים לוועדת ההוראה של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית שתדון בהן, כל מקרה לגופו.

נוהל ערעור

סטודנטית רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו/ה למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית ולנמק בו את הנסיבות שבעטיין מוגשת הבקשה. תשובת המרצה תימסר לסטודנטית באמצעות מזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, ייכתבו הללו בשפה העברית.

פירוט מערכת הלימודים בתוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית

שנה א'

קורסי חובה שנתיים:

1230001 היסטוריות של האמנות, קורס + תרגיל

סמסטר א' יום ד' 10:00-11:30, סמסטר ב', יום ד' 11:30-13:00 תרגיל, יום ג': 08:30-10:00

שנתי, 2 ש"ש, 6 נ"ז

ד"ר נעמי מאירידן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית החל במאה השביעית לפנה"ס וכלה בימינו. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים הן לאמנות שקדמה לה. כמו כן, לאורך כל הקורס נדון בהשפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן הנדון על האמנות והתרבות החזותית בעת החדשה ובזמן הזה. בקורס נבחן את תולדות האמנות המערבית כאסופה של נרטיבים שונים, לעתים מנוגדים, המייצגים תפיסות היסטוריות והיסטוריוגרפיות מגוונות.

1230003 מושגי יסוד בביקורת התרבות החזותית, קורס + תרגיל

שנתי, 2 ש"ש, 6 נ"ז

סמסטר א' וב' שיעור, יום ג' 10:00-11:30; תרגיל, סמסטר ב', יום ג': 11:30-13:00

ד"ר גל הרץ, ד"ר שרה בנינגה

מהי תרבות חזותית? מה בין יצירה למחשבה ולביקורת? בקורס נסקור תיאוריות מרכזיות המשמשות לניתוח ביקורתי של התרבות החזותית ונחלץ מהן כלים אנליטיים שיאפשרו לנו להציב תופעות חזותיות שונות בהקשרים תיאורטיים רלוונטיים ולהעריך את דרכי השפעתן. נעסוק במושגי יסוד בתרבות חזותית, ביחסים שבין אמנות ועיצוב למחשבה ולביקורת, ונעמוד על צורות גישות שונות לחקר של דימויים.

1230008 מבוא לאסתטיקה

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

סמסטר א', יום ד' 14:00-15:30, סמסטר ב' יום ד' 10:00-11:30

פרופ' דרור פימונטל

הקורס יעקוב אחרי התהוות המונחים העיקריים המשמשים להבנה ולהערכה של יצירות אמנות. בחלק הראשון של הקורס, נעסוק במונחים שמקורם במחשבת האמנות של אפלטון ואריסטו. בהמשך, נדון באופן שבו הובנה האמנות בימי הביניים, ברנסנס, וכן במאה ה-18, בראש ובראשונה בידי עמנואל קאנט. בחלק השני של הקורס נתוודע למחשבת האסתטית משלהי המאה ה-19 ועד המחצית השנייה של המאה ה-20, בעיקר ביחס להגותם של ניטשה, בנימין והייזגר. בהמשך תידון מחשבת האמנות מנקודת המבט של זרמים פילוסופיים ותיאורטיים, כמו הפנומנולוגיה, הפורמליזם, הסטרוקטורליזם, הפוסט-סטרוקטורליזם, הדקונסטרוקציה והפסיכואנליזה.

קורסי חובה סמסטריאליים: סמסטר א'

1230005 היסטוריות ותיאוריות של העיצוב

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

פרופ' אורי ברטל

מטרת הקורס היא לפתח את הידע של הסטודנטים. על ההיסטוריות של שדה העיצוב ועל גישות תיאורטיות שונות שהתפתחו בו. בקורס יסקרו תקופות שונות בהיסטוריה של העיצוב מאז

המהפכה התעשייתית: התקופה הפרה־מודרנית, המודרנית, הפוסט־מודרנית והעכשווית. בכל תקופה כזו יוצגו מקרי מבחן בהיסטוריה של העיצוב התעשייתי, העיצוב הגרפי, עיצוב האופנה והארכיטקטורה כדי לעמוד על הקשרים וההשפעות בין שדות העיצוב השונים. כמו כן, נלמד על הקשר בין עיצוב לשדות תיאורטיים, כמו כלכלה ותרבות הצריכה, גלובליזציה, הקשר ההדוק בין עיצוב ואמנות לאורך השנים, עיצוב דיגיטלי, ביו־דיזיין ועיצוב חברתי.

1230004 מבוא לפילוסופיה של החומר

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר אליה ברטל

מה בין חומריות לאסתטיקה? כיצד מעמדו של החומר מעצב את היחס כלפי תחומים שונים של אמנות ומחשבה? הקורס יעקוב אחר התפתחות היחס אל המציאות החומרית מהעידן הקלאסי ועד ימינו מנקודת מבט פילוסופית, תוך התייחסות גם לנקודות ההשקה שבין פילוסופיה לתחומי דעת נוספים, כמו פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה. לאורך הקורס, הרעיונות שנלמד יודגמו ויומחשו ביחס ליצירות מתחומי האמנות הפלסטית, הספרות, הקולנוע, העיצוב והאדריכלות.

1230002 מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד', 11:30-13:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יעסוק בגישות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות לתרבות חזותית וחומרית. נמפה את הגישות השונות לדימוי ולאובייקט באמצעות צלילה לתפקידים ולפונקציות השונות של התרבות החזותית והחומרית בזירות חברתיות שונות (מזון, ביגוד, ריהוט), בתנאים חברתיים שונים (פרקטיקות, יחסים, ריטואלים) ובהקשרים חברתיים שונים (אתני, לאומי, גזעי). באמצעות הניסיון להגדיר את האופנים שבהם הדימוי והאובייקט ממלאים צרכים חברתיים, ננתח את ערכם הסימבולי ואת האופנים שבהם הם משתתפים בהבניית הסדר החברתי, ארגון המבנה החברתי והגדרת הזהות. בנוסף, נבחן את ההשפעה של הדימוי ושל האובייקט על ערכים חברתיים ואתיים, כמו אלה העולים, למשל, ביחס לסוגיות של אי־שוויון.

קורסים מעשיים סמסטר א':

1230007 לגעת בחומר: סדנה בקרמיקה וזכוכית

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

קבוצה א': סמסטר א' יום ב' 10:00-13:00; קבוצה ב' סמסטר ב' יום א' 08:30-11:30

עמרי ניסים

הקורס נועד לבסס טכניקות עבודה קרמיות ולהקנות לסטודנטים. ות כלים למתן ביקורת הנוגעת בצד הטכני של היצירה. במהלך הקורס נכיר את תכונותיו של החומר הקרמי ואת האפשרויות הגלומות בו, נרכוש מיומנויות וטכניקות בסיסיות בעבודת גלגל כמו לישה, מרכז, הרמת צילינדר, צד שני והנחת צבע וגלזורה. מתוך מיומנויות אלה נתוודע לטכניקות פיסול ועיצוב קרמי כמו פינצ'ינג, עבודה במשטחים ופיסול בחוליות. במהלך הקורס, נשפר את המיומנות בעבודת אובניים, ונשלב את טכניקות הגלגל שנלמד עם שלוש טכניקות הפיסול שנרכוש, שבאמצעותן ניצור שלושה אובייקטים בעלי מכה משותף. כל עיצוב ייעשה בטכניקה אחרת שנלמד.

1230011 סטודיו שנתי בצילום וידאו וקולנוע

שנתי, 3 ש"ש, 4 נ"ז

יום ה', קבוצה א': 10:00-13:00; קבוצה ב': 14:00-17:00

סמסטר ב' כל הכיתה יחד, יום ד' 14:00-17:00

גוסטבו סגורסקי

הקורס יתנהל כסדנה פעילה, המבוססת על עבודה מעשית, דיון וביקורת עבודות. הסטודנטים ילמדו לעומק היבטים שונים בפרקטיקות צילומיות. כל פרק יתחיל בסקירה היסטורית המתייחסת לתקופות ולתרבויות שונות על ציר זמן מגוון המתאר את הפרקטיקה הצילומית של התחום הנלמד. הסטודנטים יתנסו בצילום נוף, דיוקן, טבע דומם, צילום רחוב ועוד. ניתוח העבודות יתמקד בקומפוזיציה, בתאורה ובהיבטים טכניים, כמו גם בצד הרעיוני, הפיוטי והאסתטי של הביצוע. במהלך הקורס יהיו יציאות לשטח, תרגילי סטודיו בכיתה, ופרויקט אישי מסכם. הסטודנטים ילמדו כיצד לבנות גוף עבודות צילומי המייצג את השקפת העולם שלהם.

שני קורסי חובה מחלקתיים לבחירה ממחלקת האם משנה א' וב':

יום ראשון, 12:00-13:30; 14:30-16:00

סמסטר ב'

קורסי חובה סמסטריאליים:

1230028 פסיפס מקומי: תרבויות חזותיות וחומריות בישראל

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יוקדש לבחינת המופעים התרבותיים המגוונים המאפיינים קבוצות אתניות וגזעיות לא הגמוניות בחברה הישראלית. באמצעות בחינת יצירות ממגוון מדיומים (אמנות פלסטית, צילום, אופנה, ארכיטקטורה ומחול), נתבונן על האופנים שבהם השפה האמנותית ה"אחרת" מתווכחת, מתנגחת, מערערת ומתפייסת עם הייצוגים התרבותיים המערביים המאפיינים את התרבות הקנונית בישראל. אל המופעים האמנותיים-תרבותיים השונים נתוודע באמצעות מפגש עם יזמי תרבות הפועלים בחללי תצוגה ובזירות שונות כדי לחשוף, להציג ולדוּבב קולות שזוכים לתתייצוג בתרבות המקומית, וכן באמצעות עיון בספרות מחקר ביקורתית הנכתבת בשנים האחרונות על סוגיות אלו.

קורסים מעשיים:

1230047 יסודות התקשורת החזותית

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ב', 10:00-13:00

ארז גביש

קורס היכרות מעשית עם שדה התקשורת החזותית במנעד הרחבה של הדיסציפלינה. בקורס יונחו יסודות היכולת להעברת מסרים, רעיונות, תחושות ומידע באופן חזותי. הסטודנטים יעסקו בפיתוח קונספט, עיבודו והמחשתו באמצעות שימוש במרכיבים היסודיים של תקשורת חזותית: טקסט, דימוי, צבע, צורה וקומפוזיציה. נלמד מיומנויות המחשה אנלוגיות ודיגיטליות בסיסיות השגורות בתחום, נפתח רגישות לאיכויות צורניות ורעיוניות של עיצוב, נכיר את הז'רגון המקצועי ונדון בתפקיד והשפעת התקשורת החזותית על התרבות.

1700734 אופנה: חקר, פיתוח שפה, בגד

קורס קיץ, 3 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם בהמשך

ד"ר עומרי גורן

בקורס נכיר את עולמם של מעצבי האופנה ונבחן אופני פעולה שונים בשדה, הנעים בין יצירה מתוך קונספט אבסטרקטי לבין מציאת השראה בעולם צורני קונקרטי. בקורס נתבונן במעצבי אופנה פורצי דרך ונתחקה אחר אסטרטגיות העיצוב שלהם: החל מעריכת מחקר לקראת קולקציה חדשה ועד לשלב הבגד המוגמר על מסלול האופנה או בחללי תצוגה כמו החנות, הגלריה והמוזיאון. בקורס, הסטודנטים יתנסו בפיתוח שפה עיצובית משלהם וביצירה מעשית של פריטי לבוש. תחילה, נקיים תרגיל מעשי המשלב בגדי רדי-מייד, ולאחר מכן נתמקד בתרגיל אישי שבו כל סטודנט יבחר "אסטרטגיה", ובליווי בוגרי מחלקת אופנה וצורפות יישם דרכי עבודה וכלים טכניים בגזרות ובתפירה.

שני קורסי בחירה ממחלקת האם:

יום ראשון 12:00-13:30; 14:30-16:00

שנה ב'

קורסי חובה שנתיים

1230045 מחקר חזותי וכלים חזותיים למחקר

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

ד"ר רותי גינזבורג

סמסטר א', יום ה' 10:00-11:30; סמסטר ב', יום ד' 11:30-13:00

הקורס עוסק בתפקיד המרכזי של הדימוי החזותי במדעי הרוח והחברה, ובאפשרויות המחקריות שהוא פותח. במהלך הסמסטר הראשון יתנסו הסטודנטים והסטודנטים במחקר עצמאי שמבוסס על דימוי חזותי לבחירתם, אשר יינותח בעזרת כלים תיאורטיים ומתודולוגיים מתוך תחום התרבות החזותית. נבחן את הדימוי כמושא לחקירה, אך גם כמוקד ידע פעיל וכאמצעי לארגון ויצירה של ידע. הסמסטר השני יוקדש למתודולוגיות חזותיות שהתפתחו בתחומים שונים במדעי הרוח והחברה – כגון קרטוגרפיה חזותית ווידאו-אסיי – תוך שימת דגש על אופני חשיבה שבהם הדימוי אינו רק מתאר את המציאות, אלא גם משתתף בעיצובה. הקורס כולל קריאה עיונית לדיון בדוגמאות מתוך מחקרים ופרויקטים אמנותיים שבהם נעשה שימוש בדימויים חזותיים ככלי מחקר פעיל, רפלקסיבי ובעל פוטנציאל פוליטי.

1230029 מחקר חפץ

שנתי, פעם בחודש, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ב' 10:00-13:00

מרצה יפורסם

עם קום המדינה הוקם בישראל משרד העיצוב הראשון (IPDO) ביוזמה אמריקאית כחלק מתכנית מרשל, במטרה לפתח את התעשייה המקומית. משרד זה פעל ברוח מודרניסטית בינלאומית, אך במקביל החלו להיווצר מוצרים שניסחו זהות מקומית חדשה: בובות, כלי אוכל, כרזות, מטבעות ומדליות, ששיקפו את רוח התקופה, האתוס הציוני וסגנון החיים של מדינה צעירה. במהלך השנים השתנתה השפה החזותית בעיצוב הישראלי בהשפעת אירועים פוליטיים, תרבותיים וגלובליים, בהם

כיבוש 1967, תנועות הגלובליזציה ועליית העניין באובייקטים נוסטלגיים המכונים "ישראלאנה". הקורס "מחקר חפץ" מציע סדרת מפגשים חודשיים במרכזי מחקר, מוסדות ואוספים המוקדשים לעיצוב ישראלי, במהלכם נבחן כיצד עוצבו האובייקטים מחוללי הזהות הקולקטיבית בישראל, ואילו זהויות הם משקפים ומייצרים.

קורסי חובה סמסטריאליים:

סמסטר א'

1230042 המפנה אל האוצרותי: ביקורת, ידע, דאגה

4 ש"ס, 4 נ"ז

ד"ר שאול סתר

יום ג' 10:00-13:00

המעבר מן האוצרות (curating) אל האוצרותי (curatorial) הציב את הפעולה האוצרותית בצומת ההצטלבויות של האסתטיקה והאפיסטמולוגיה, כאופני חבירה וארגון של תצורות ידע שונות, עיצובן, הצגתן ומסירתן. בקורס זה נפרוס את המחשבה האוצרותית החדשה שנוצרה בשלושת העשורים האחרונים ונשאל על משמעויותיה האמנותיות, החברתיות והפוליטיות. נשאל מהי אוצרות ביקורתית, ומה בין אוצרות וביקורת; כיצד הפכה התערוכה לאירוע דיסקורסיבי ולא רק תצוגתי; מה ההבדלים בין ציבור, כלל, קהילה וקהל ומהי פעולת המיעון; איך השפיעה הגלובליזציה של העולם, ובפרט של עולם האמנות, על אפשרויות ההרכבה והפרימה של עולמות בדויים; מהו ידע שאיננו כמותי או פוזיטיבי, מהו מחקר אוצרותי ובמה הוא שונה ממחקר אקדמי; האם ניתן לאצור אירוע חברתי או מעשה פוליטי; וכיצד ניתן להבין היום את הדאגה (לדאוג – בלטינית curare) שבבסיס האטימולוגי של המעשה האוצרותי. הקורס יורכב מקריאה במספר טקסטים שמעלים שאלות אלה ודיון בכמה מן המהלכים האוצרותיים המשמעותיים של העשורים האחרונים.

1230046 אסכולת ירושלים – קורס מטייל

3 ש"ס, 2 נ"ז

ד"ר אלעד ירון

יום ג', 14:00-17:00

הקורס המטייל אסכולת ירושלים מתחקה אחר שדה האמנות הירושלמי, על מאפייניו הייחודיים - אמנות קבוצתית, מחאתית (חברתית או פוליטית), הנוטה מיצג, פעולה במרחב הציבורי וגיוון חברתי. בקורס נלמד על תולדות האמנות הירושלמית מראשית היישוב היהודי בפלשתינה-א"י ועד לימינו. כמו כן, בכל שבוע נצא מכותלי האקדמיה ונלך לבקר במוסדות ירושלמים, מוכרים יותר או נחבאים, ונפגוש את פעילי התרבות של העיר.

1230033 סדנה בכתיבת ביקורת על יצירה

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

קבוצה א', יום ה' סמסטר א' 11:30-13:00; קבוצה ב', יום ה' סמסטר ב' 11:30-13:00

ארנה קזין

מטרת הסדנה היא להעמיק את היכרותם של הסטודנטים עם שדה ביקורת התרבות, על הסוגות הספרותיות השונות המובילות אותו, בשני תחומים עיקריים: 1. ביקורת אקטואלית על יצירות התרבות ומוצריה – רשימות ביקורת על תערוכות, מופעים, ספרים – המופיעה באופן מסורתי בעיתונים ובכתבי עת ולאחרונה גם בבלוגים ובמגזינים מקוונים. 2. ביקורת התרבות במובן הרחב, הסוציולוגי – מסות ביקורת על אודות הנורמות, הערכים והסמלים המשותפים לחברה (כולל יצירות התרבות ומוצריה), כפי שזו מופיעה באופן מסורתי בכתבי עת ובספרים.

קורסי חובה מעשיים

1230015 יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א'

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 10:00-13:00

אורן עילם

בקורס זה נכיר את עולם התכנון הדיגיטלי העומד לרשות המעצבים. דרך היכרות זו נפתח את התפיסה התלת-ממדית על גבי מסך ונלמד להכיר תוכנות שונות לשימושים שונים סביב תהליך עבודה אחד הכולל שלבים שונים: מתכנון חפצים תלת-ממדיים ועד להמחשת רעיון על גבי קומפוזיציה דו-ממדית. הקורס יכלול היכרות בסיסית עם מגוון תוכנות מידול, על-מנת לאפשר המשך העמקה באפיק הרלוונטי לכל סטודנטית.

סמסטר ב'

קורסי חובה סמסטריאליים

1230019 תרבות חזותית בעידן הווירטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד', 10:00-11:30

ד"ר ליאת לביא

אחד המופעים התרבותיים הראשונים של טכנולוגיית המציאות המדומה הוא סרט האימה "מכסח הדשא", שיצא לאקרנים בשנת 1992. בסרט, המציאות המדומה והממשות זולגים זה לתחומו של האחר, והתוצאה היא דיסטופיה, תמונת עתיד קשה ומטרידה. ב-30 השנים שחלפו מאז הופיע הסרט, הפכה המציאות המדומה לטכנולוגיה ישימה, אם כי עדיין מוגבלת מאד, כרוכה בתקציבי עתק, ומשגשגת בעיקר בזירת משחקי המחשב (גיימינג). יישומים אחרים שלה נותרו איזוטרים. גם תהליך הפיתוח וההטמעה של טכנולוגיית המציאות הרבודה, כלומר שימוש באמצעים טכנולוגיים המוסיפים שכבות מידע על המציאות, מבלי להחליף אותה (דוגמת Google Glasses ו-Pokémon Go), היה ועודו, רצוף בקשיים וכישלונות.

ובכל זאת, בשנים האחרונות ממש, הופכות הטכנולוגיות הללו ומשקקי הפיתוח שלהן לנגישים יותר. התפתחות זו מזמנת אפשרויות חדשות לאמנים/ות ומעצבים/ות, ולצד זה, מגבירה את הדחיפות לשאול שאלות עקרוניות על הטכנולוגיות הללו, פילוסופיות, תרבותיות ואתיות.

1230018 פרקטיקות של אוצרות

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

אילנית קונופני

יום ד' 14:00-15:30

המפגשים בקורס יתמקדו באוצרות עכשווית בזירה המקומית, במיוחד הירושלמית, ובהם נדון בטקטיקות פעולה וחשיבה של אוצרות עכשווית. נלמד מהם תפקידי האוצרת והאוצר באמצעות ביקור בתערוכות בגלריות ובמוזיאונים; נפגוש מנהלי ומנהלות מוסדות תרבות, אוצרות ואוצרים, אמניות ואמנים ונתבונן באופן ביקורתי במקרי בוחן אוצרותיים. נברר איזה סוגי תערוכות קיימים, נבחן כיצד מנסחים תמה לתערוכות ומה הם סוגי הטקסטים שמלווים תערוכה. נדון בכלים תיאורטיים ועיצוביים המשרתים את מופעי האוצרות השונים, נראה כיצד ביקורת חברתית ופוליטית מרחיבה את גבולות השיח ופורצת את גבולות החלל.

קורסי חובה מעשיים

1230043 מדברים עם חפצים: הבנת העולם דרך עיצוב

סמסטריאלי, 3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ג' 10:00-13:00

פרופ' דב גנשורא

מדוע עפרונות הם בדרך כלל בצורת מצולע? למה לציוד טיפוס יש צבעים מרהיבים כל כך? כיצד תשנה הדפסת תלת מימד בווקסלים את האוכל שלנו? הומינינים משנים את העולם באמצעות כלים כבר למעלה מ-3.3-מיליוני שנים. כיום אנו יוצרים כלים בכדי לג'נרט כלים, אנו משנים חומר בקנה מידה ננומטרי ומנתבים את הצומח והחי על-ידי רבייה והתערבויות ב-DNA. במונחים של עיצוב מוצר, אנו מסמנים צורך או רצון, מגדירים דרישות ואילוצים, פורשים חלופות, אז בודקים ומפתחים באמצעות אינטרקציות בכדי להגיע לתוצאה מושכלת. תרחישי שימוש, ארגונומיה, השפעה אקולוגית ומוצרים מתחרים, הם רק כמה מההבטים בתהליך, ומחוייבים בדיאלוג עם חומר ואמצעי מימוש טכנולוגיים, המאפשרים את ייצורו של אובייקט חדש בעולם הפיזי. בעזרת התמקדות בחפצים, הקורס מציע לעסוק בעולם הסובב אותנו בניסיון להבין מדוע דברים הם כפי שהם. המשתתפים יוזמנו להתבונן ולהעלות השערות, להנדס לאחור ולהציע ענפים אבולוציוניים חלופיים למוצרים. מבנה הקורס ייכלול הרצאות פרונטליות, מטלות, דיונים, סדנאות מעשיות בחומר וסיורי שטח.

1230037 אמנות למלשינים

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ג' 14:00-15:30

אורן עילם

אמנות למלשינים הוא קורס שבו יוצרים hack (פצחנות) במרחבים חיצוניים בעזרת התערבויות טקסטואליות, טכנולוגיות ופרפורמטיביות, תוך שימוש בהסוואה, בהתחזות ובשיבוש. ננסה להגיד משהו לזולת כדי לשנות את דרך פעולתו וחשיבתו או כתגובה אליו, ונבחן מה "האחר הגדול" חושב עלינו וכיצד הוא נתפס בעיני רוחנו.

סמינר אחד ממחלקת האם, סמסטריאלי או שנתי, 4 נ"ז

חמישה קורסי בחירה ממחלקת האם: על פני סמסטר א', ב' + סמסטר קיץ: 10 נ"ז

קורסי חובה שנתיים

1230023 סמינר פרויקט גמר

שנתי, 3 ש"ש, 8 נ"ז

סמסטר א' + ב', יום ב' 14:00-17:00

ד"ר טל פרנקל אלרואי, ד"ר אריאל הנדל

קורס פרויקט הגמר הוא במידה רבה שיאו של התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. בסופו יציגו הסטודנטים פרויקט גמר מקורי ובשל בחקר התרבות החזותית והחומרית. הקורס מונחה על-ידי שני מרצים ומתקיים בימי שני. בסמסטר א' יזהו הסטודנטים נושא בתרבות החזותית והחומרית שאותו הם מבקשים לחקור, יגבשו את המתודולוגיה הראויה לחקירת הנושא שנבחר, ויתחילו לחקור אותו באמצעים התיאורטיים והמעשיים הרלוונטיים. בסוף הסמסטר הם יציגו הצעת פרויקט (ששקולה להצעת מחקר). בסמסטר ב' יממשו הסטודנטים את הצעת הפרויקט בעבודה עיונית ומעשית בהנחה צמודה, ויחליטו על הדרך הטובה ביותר להצגת ממצאי החקירה. בסופו הם יגישו את פרויקט הגמר האישי שלהם.

מטרת הקורס היא להכשיר את הסטודנטים לזהות בעיות ספציפיות בתרבות חזותית וחומרית, לחקור אותן לעומק, ולגבש דרכים יצירתיות ומנומקות להצגת תובנות המחקר. כפועל יוצא של המחקר בקורס הסטודנטים משכללים את כלי המחקר שלהם, משתמשים בפרקטיקות תיאורטיות ומעשיות שרכשו במהלך התואר, ומתנסים בניהול מחקר עצמאי ומקורי.

סמינר נושאי מתוך הסמינרים המוצעים במחלקת האם, 4 נ"ז (פירוט בתוכנית הלימודים של המחלקת האם)

קורסי חובה סמסטריאליים

סמסטר א'

1230030 פרוסמינר: מרחב אוטונומי

סמסטריאלי, 2 ש"ס, 4 נ"ז

יום ב' 10:00-13:00

ד"ר גל הרץ

דרישות קדם: קורס: מחקר חזותי וכלים חזותיים למחקר. שנה ב' הפרו"ס בנוי על רצף של סוגיות והיבטים של עבודה יצירתית ביחס לידע. הוא מציע מרחב רפלקטיבי על הפעולות הכרוכות במחקר ועבודה על פרויקט גמר, כמו גם רפלקסיה ואינטגרציה של תובנות וחוויות שנאספו בתהליך הלמידה בתוכנית. הוא מבוסס על התנסויות חקר. בכל אחד מהמפגשים יהיה דיון בטקסט נבחר מנקודת המבט של הלימודים בתוכנית, ומתוך התייחסות לתרבות חזותית וחומרית. בנוסף לתכנים ולסוגיות שיעלו בדיונים, נעסוק גם בקשר בין ידע למרחב ביקורתי, וכיצד עבודה בהתמקמויות שונות ביחס לידע מחוללת מרחב יצירתי אוטונומי.

1230024 לספר סיפור: כתיבה ביקורתית-מסאית בתחום התרבות החזותית והחומרית

2 ש"ס, 4 נ"ז

יום ג', 09:30-11:00 מקוון

ד"ר טל פרנקל אלרואי

מהי מסה? מה הם מאפייניה? מה ייחודה בתחום התרבות החזותית והחומרית? מטרת הקורס להעניק לסטודנטים מיומנות של כתיבה ביקורתית מסאית בתחום התרבות החזותית והחומרית. הקורס יתנהל כסדנת קרוא וכתוב. במהלכו נתוודע להיסטוריה של המסה הביקורתית, נקרא וננתח טקסטים מסאיים מתחום ביקורת התרבות, נכיר שיטות כתיבה ואמצעים רטוריים מגוונים, ונכתוב מסות מקוריות בנושאים נבחרים.

סמסטר ב'

1230048 מעשה טכני: על טכנולוגיה, יצירה ושליטה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ב' 11:30-13:00

ד"ר יובל קרמניצר

מה הקשר בין מכונה ליצירה? האם טכנולוגיה היא היפוכה של אמנות, או שמא יסודה? בקורס זה נבקש להרחיב את המבט על טכנולוגיה מעבר לדימויים הרווחים של שליטה, אוטומציה וקדמה – ולעקוב אחר הקשרים ההיסטוריים, הפילוסופיים והחומריים שבין טכנולוגיה לבין תרבות, חברה, ודמיון יצירתי. נצא מהשורש היווני "טכנה" – שפירושו גם מלאכה, גם תחבולה, וגם ידע – ונבחן כיצד המונח עובר גלגולים ממלאכת יד קדם-מודרנית ועד למערכות בינה מלאכותית עכשוויות. בקורס נקרא טקסטים קלאסיים ועכשוויים של פילוסופים (מרקס, היידגר, סימונדון, אלול, סטיגלר), תיאורטיקני מדיה (בנימין, פולסר, מקלוהן), וסוציולוגים של הטכנולוגיה (וובר, וובלן). נחקור את הופעתה של הקיברנטיקה באמצע המאה ה-20 דרך ועידות מייסי, את כתביהם של נורברט וינר וגרגורי בייטסון, כמו גם מחקר ביקורתי של הקיברנטיקה (הראווי, דלז, דופוי) ואת הפוליטיקה של מערכות מידע ובינה מלאכותית כיום. נתוודע גם לגישות לא-מערביות, כולל הגות סינית עכשווית (ליו, יוק הוי) ואתנוגרפיות של טכנולוגיה (גל, לטור). לצד שאלות יסוד אלה נפנה גם לייצוגים תרבותיים של הטכנולוגיה, מן הציור, הקולנוע הטלוויזיה, ועוד, ונשאל שאלות "צדיות" לכאורה, כגון היחס בין מין, מגדר, וטכנולוגיה. הקורס ייכלול קריאה תיאורטית עם דיון במופעים חזותיים, חפצים טכנולוגיים, מערכות עיצוב ותיווך – ויזמין את הסטודנטים לחשוב מחדש על יצירה כמעשה טכני, ועל טכניקה כאתר של דמיון, כוח והתנגדות.

1230025 שימור בתרבות החזותית והחומרית

2 נ"ז, 2 ש"ס

יום ג', 10:00-13:00. 7 מפגשים בחלק הראשון של סמסטר ב'.

אדר' עדי סלע וינר

תחום שימור מורשת התרבות ונכסיה הוא חלק בלתי נפרד מהעיסוק בתרבות חזותית וחומרית, והוא כולל מגוון התמחויות חברתיות והיסטוריות לצד פרקטיקות תכנוניות ויצירתיות. חשיבותו של התחום נובעת מן האפשרות להשפיע על הסביבה שבה אנו חיים בהיבטיה המוחשיים והבלתי מוחשיים, הקשורים למגוון ולזהות. בקורס יוצג נושא השימור בתרבות החזותית והחומרית בתיאוריה ובפרקטיקה: נסקור גישות מרכזיות בשימור המורשת כחלק מתפיסה עכשווית של תרבות כתומכת פיתוח בר-קיימא, ונדון בדילמות מקצועיות ואתיות הנוגעות ליישום פעולות השימור בעבודתם של האמונים על שימור מורשת התרבות במישרין ובעקיפין. בקורס ישולבו ביקור, סיור וסדנה מעשית בשימור.

על פני השנה:

חמישה קורסי בחירה ממחלקת האם, 10 נ"ז

שני קורסי בחירה מעשיים מהמחלקות המקצועית, 4 נ"ז

פירוט מערכת הלימודים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

שנה א'
קורסי חובה שנתיים לכלל הסטודנטים בבצלאל

סמסטר א'

1700747-2 תולדות האמנות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר נעמי מאירידן

קורס זה הוא הראשון מבין שני קורסים שיוקדשו לעיון בתולדות האמנות המערבית. הוא יתמקד בפרק הזמן שבין המאה השביעית לפנה"ס למאה ה-17: האמנות היוונית והרומית, אמנות שלהי העת העתיקה ותקופת הנצרות המוקדמת, אמנות ימי הביניים, הקדם-רנסנס והרנסנס, המנייריזם והבארוק. כל אחד מהפרקים ייבחן בהקשרים השונים שאליהם הוא שייך, מול מקורותיו הרלוונטיים וביחס להשפעתו על האמנות ועל התרבות החזותית בעת החדשה (כולל זו העכשווית). דגש מיוחד יושם על יצירות מופת, מתוך כוונה לערוך דיון בהתנהלותה של האמנות בין העבר (שממנו היא שואבת השראה או שאליו היא מתנגדת), ההווה (שעמו היא מקיימת דיאלוג) והעתיד (שעליו אפשר שהיא משפיעה).

1700747-1 תולדות האמנות (באנגלית)

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האמנות מהעת העתיקה ועד המאה ה-17. נדון בציוור, בפיסול ובארכיטקטורה לאורך התקופות ונלמד מאפיינים סגנוניים מרכזיים של האמנות המצרית, היוונית והרומית, אמנות ימי הביניים ואמנות הרנסנס והבארוק. נכיר חלק מהאמנים ומהאמנויות הבולטים בכל תקופה, כמו גם את יצירות המופת, ונדון בהשפעתן. נשאל לאיזה קהל היו מיועדות היצירות, ומה השתנה לאורך התקופות ביחס שבין האמנות לצופה. בנוסף ללימוד הכרונולוגיה והמאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות השונות על האמנות לאורך ההיסטוריה, כגון דת, פוליטיקה, מגדר, מעמד ומדע.

0-1700747 תולדות האמנות**2 ש"ס, 2 נ"ז****יום א' 10:00-11:30****ד"ר רוני עמיר**

הקורס עוסק בלימוד תולדות האמנות במבט חדש ועדכני ומאיר את רצף הדימויים החזותיים במרחבים ובזמנים שונים החל ממצרים העתיקה ועד ימינו. מטרתו של הקורס לפתח מיומנות קריאה והתבוננות בדימויים חזותיים בזמנים ובמקומות שונים. השיעורים בקורס יעסקו בלימוד הדימויים ברצף היסטורי ובנושאים שונים המטרידים את האדם משחר קיומו.

1-9900050 מושגי יסוד בתרבות, פרופ' דרור פימנטל**2-9900050 מושגי יסוד בתרבות, פרופ' אשר סלה****3-9900050 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר ליאת פרידמן****2 ש"ס, 1 נ"ז****יום א' 14:30-16:00**

קורס זה מציג מבוא היסטורי ביקורתי למושגי היסוד העיקריים שפותחו במסורת האינטלקטואלית המערבית. בקורס נבחן את חשיבותם של מושגים אלה בהקשרים תרבותיים שונים המהווים ארגז כלים מחשבתי בסיסי שילווה את הסטודנטיות. ים בהמשך הלימודים העיוניים והמעשיים באקדמיה. הקורס עוקב אחר שלוש תקופות עיקריות של המחשבה המערבית: הראשונה היא העת הקלאסית, כלומר התרבות ההלניסטית והרומית, השנייה היא העת המודרנית בין הרנסנס לבין הנאורות והאחרונה היא זו של ביקורת המודרנה כפי שהתפתחה בין המאה ה-19 למאה ה-20. לגבי כל אחת מהתקופות נבחן באופן סינכרוני את המשמעות של מושגי היסוד ביחס לארבעה תחומי שיח: האונטולוגי, העוסק בשאלות אודות מהות והיש; האפיסטמולוגי, העוסק בתנאי האמת ובגבולות ההכרה האנושית; האסתטי, העוסק במחשבה על אודות האמנות והגדרת היופי; האתי-פוליטי, העוסק בוויכוח הציבורי מסביב לצדק, חופש, אחריות ומשפט.

סמסטר ב'**3-110 אמנות מודרנית****2 ש"ס, 2 נ"ז****יום א' 10:00-11:30****ד"ר איגור ארונוב**

המושג "מודרניזם" באמנויות מסמן תהליכי מחשבה ויצירה ששברו מוסכמות מסורתיות, ומקורו בשינויים המהפכניים שהתרחשו בחברה המערבית במהלך המאות ה-19 וה-20. הקורס הנוכחי מציג את תופעת המודרניזם על מאפייניה והיבטיה המרכזיים וביחס למונחי יסוד, כמו "אמנות לשמה", "עבודת האמנות הכוללת", או "אמנות האוונגרד". במהלך הקורס, נעסוק גם בסוגיות ערכיות העולות מתוך יחסי הגומלין החדשים שנוצרו בין אמנות, חברה ופוליטיקה, יחסים שהציבו את האמנות לא רק כשיקוף של המציאות, אלא גם כשדה פעולה החותר לשנותה.

110-2 אמנות מודרנית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יציג את הרעיונות המרכזיים שהתקיימו באמנות מן המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו, תוך התייחסות להקשרים ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים שבתוכם הם צמחו. הקורס יפתח בהצגת התקופה והכרונולוגיה האמנותית המקובלת, ובמהלך השעורים נבחן מספר רעיונות, תוך הצגת נושא חתך הכולל יצירות אמנות מודרניות מרכזיות, זרמים וסגנונות מוכרים, אמנים ואמניות וכן טקסטים בעלי חשיבות היסטורית. בין הנושאים שיוצגו בקורס: האדם והטבע, אמנות וטכנולוגיה, אמנות ביקורתית, נהליזם באמנות, אמנות פורמליסטית והמשיכה לאחר.

110-7 אמנות מודרנית (באנגלית)

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר עדינה קמיאן

בקורס נעמיק בהתפתחויות באמנות החל מהמהפכה הצרפתית ב-1789 ועד היום, ונבחן את מטוטלת התנועות האמנותיות מנקודת מבט כרונולוגית ותמטית. המאה ה-19 הייתה תקופה שבה חוסר יציבות פוליטית, תיעוש, אימפריאליזם וצמיחת התרבות הפופולרית השפיעו עמוקות על ביטויי החוויה ה"מודרנית". המאה ה-20 הניבה תנועות אוונגרד מרכזיות ששיקפו גם השפעות בין-תרבותיות, העלו את חשיבותם של מקצועות האוצרות ועיצוב התערוכות והפיצו מניפסטים רבי-תהודה וכתבי אמנים. נדגיש את ריבוי המדיה המאפיין את המודרניזם, עם הצצה למדיה החדשה ולנושאים הנוגעים של המאה ה-21, ונדגים דרכים שונות לניתוח יצירת אמנות, על היבטיה הצורניים ועל משמעויותיה ההיסטוריות, החברתיות והתרבותיות עבור האמנים והקהלים בני התקופה.

9900055-2 מבוא לתרבות חזותית קורס מרובה מתכונות מקוון

סמסטר ב', 2 ש"ס, 1 נ"ז

ד"ר אהד זהבי

התרבות החזותית נהפכה לתחום עיון תיאורטי משעה שהדימוי החזותי על מגוון מופעיו – לא רק ביצירות אמנות אלא גם בתוכניות טלוויזיה ובסרטי קולנוע, בפרסומות ובקליפים, בעיתונות וברשתות החברתיות, בכל החפצים והתמונות שמקיפים אותנו – נעשה רכיב מרכזי בחיי היומיום. בקורס נסקור את התיאוריות העיקריות המשמשות לניתוח ביקורתי של התרבות החזותית ונחלץ מהן מושגים ושיטות שיאפשרו לנו להציב תופעות חזותיות שונות בהקשרים תיאורטיים רלוונטיים ולהעריך את כוחן ואת השפעתן על היחיד ועל החברה. נדבר על אידיאולוגיה קפיטליסטית ועל המבט הגברי, על סובייקט ועל החפצה, על פטישיזם ואוריינטליזם, על סימולציות ומיתולוגיות – ועל תפקידה וכוחה של הביקורת.

הקורס מתנהל בלמידה עצמאית בעזרת מגוון סרטונים, מצגות אינטראקטיביות, לוח דיגיטלי של מושגי הקורס, מפגשי הנחיה קבוצתיים קצרים בזום והגשה של מטלות שנועדו לאפשר עיבוד אישי ויצירתי של חומרי הקורס (ללא בחינה מסכמת).

שנה א'

קורסי חובה עיוניים למחלוקת – הפירוט להלן על-פי מחלקות

סמסטר א'

ארכיטקטורה

1023771 תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר רוני עמיר

בקורס נדון באדריכלות על ציר היסטורי: ממצרים העתיקה והפירמידות של גיזה ועד לפירמידה השקופה בכניסה ללובר, מהסדרים במקדשים היווניים ועד לבית הלבן ומהערים הרומיות העתיקות ועד לעיר ניו-יורק. הקורס יקנה כלים לניתוח מבנים אדריכליים ולזיהוי סגנונות אדריכליים במרחבים גיאוגרפיים ותרבותיים שונים. הבנת האדריכלות בעבר תקנה בסיס להעמקה בידע ותפתח אפשרויות לניתוח של מבנים עכשוויים. נעסוק גם בחומרים בטכנולוגיות, בשיטות בנייה ובתפיסות חלל וזמן באדריכלות.

צילום

2800141 מבוא להיסטוריה של הצילום א'

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר רועי בושי

הקורס "מבוא להיסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים-מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אמנותי. הקורס מציג דרכים שונות להביט על העבר המורכב של המדיום, והוא בנוי בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). בחלק זה (א') נתמקד בהיסטוריה של תצלומי נוף וביחסי המצלמה אל הסביבה והקרע, החל משימושים מוקדמים בקמרה אובסקורה להכרת העולם החיצוני, דרך תצלומים קולוניאליסטיים של אתרים "אקזוטיים", תמונות של זירות קרב, פרויקטים במערב בארה"ב, אתרים סודיים וסמויים, תצלומי אוויר צבאיים ולבסוף, סביבות גלובליות עכשוויות. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים. הקורס יעבר באופן מקוון בזום.

אמנות

2800125-1 אמנות ישראלית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר אליה ברטל

הקורס יעסוק באמנות החזותית שנוצרה והוצגה בארץ מאז קום המדינה ועד ימינו. במהלכו תוצג האמנות הישראלית לפי רצף כרונולוגי ובהתייחס לתמות מרכזיות. המבט הכרונולוגי יחולק לעשורים תוך עמידה על האירועים בארץ והשפעתם על עולם היצירה. הפירוט התמטי יציג נושאי חתרן מרכזיים, המעסיקים את שיח התרבות בישראל, כמו שואה, מלחמות ומתחים חברתיים. בנוסף, בקורס יוצגו גם הגישות ההיסטוריוגרפיות ביחס לאמנות הישראלית, המוזיאונים המרכזיים והלכי הרוח הרוחשים בשדה זה, שמייצגים כולם את מורכבותה של הזהות הישראלית מאז ועד היום.

אמנויות המסך

2800128 מבוא לתולדות הקולנוע, א'

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

תומר נחושתן

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטוקולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתם של הרגלי צפייה חדשים בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי שבו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כמו האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילים נואר או הגל החדש הצרפתי), וליוצרים ויוצרות קולנועיים שהציעו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע כסוגת אמנות וכתעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה ובנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם.

עיצוב תעשייתי

1800131 אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר יונה וייץ

עבור שדה העיצוב התעשייתי, פעולת העיצוב היא רכיב אינטגרלי וכלי משמעותי בניהול ובפיתוח סביבות מגוונות לשלל פעולות אנושיות. כדי להבין את ההתכתבות בין סביבת העיצוב לבין דינמיקות סוציו-תרבותיות, כלכליות, פוליטיות וטכנולוגיות, נעסוק ב"שפת רחוב" תוך התמקדות מיוחדת במרחבים ציבוריים, כגון שווקים וקניונים. במסגרת הקורס יילמדו חומרים תיאורטיים ומחקריים הבוחנים סוגיות יסוד, כמו השפעת העיצוב על חוויית משתמשים, האינטראקציה בין יחידים לחפצים ולארכיטקטורה של פסיכולוגיה מרחבית, בחינת המעורבות של חושים ותחושות (כגון אור, ריח, טמפרטורה, רעש ומוסיקה) בתפישת הסביבה כחוויה הוליסטית. במהלך הקורס נקיים תרגיל שטח וכן מטלה מסכמת המיישמת את הידע בעבודת צוות.

עיצוב קרמי וזכוכית

2800139 תולדות הקרמיקה: מבית היוצר של "האדם הנבון" למקומה של הקדרות בעולם

מתועש חומרי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

מיכל ברושי נחמני

היכן, מתי ומדוע החלו בני האדם ליצור כלים ומכלים מחומר? מה היה מקומו של הקדר בתרבויות קרובות ורחוקות? נעסוק במקומה המרכזי של הקרמיקה באדריכלות צנועה ומפוארת, בחידושים טכנולוגיים שליוו את ייצור הקרמיקה ובדיאלוג האמנותי הסוער בין המזרח למערב. ניוכח כיצד קשורה הקרמיקה להמצאת הכתב, לאופנת שתיית התה, הקפה והקקאו, לניסיונות לייצור זהב ולרדיפות דתיות. ולבסוף: כיצד הפך בית היוצר המסורתי למפעל, והמפעל – לסטודיו של האמן היחיד.

צורפות ואופנה

1800127 נושאים נבחרים בתחום הצורפות עד המאה ה־20

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

פרופ' עינת לידר

במסגרת קורסי 'נושאים נבחרים ביחס לצורפות 2+1' יילמדו תמות הקשורות לתחום החל מהעת העתיקה ועד היום, כמו גם שאלות וסוגיות הקשורות לתפקידיו הצפויים בעתיד. התחום ייבחן באופנים היסטוריים, רעיוניים וחומריים, מנקודות מבט מגוונות ועל פי נושאים נבחרים. הנושאים ינותחו ביחס לחומרים, לרעיונות, לתולדות התפתחות המקצוע, לשיח סביבו ולתפיסות חברתיות וכלכליות הקשורות בו.

תקשורת חזותית

1800130 מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר ליאת לביא

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגרפי (טיפוגרפיה, איור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגרפי (מהי שפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב הגרפי במאה ה־20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגרפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), ותולדות האות והעיצוב הגרפי בישראל.

סמסטר ב'

ארכיטקטורה

120 תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה־19

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האדריכלות המערבית מהרנסנס ועד סוף המאה ה־19. נתמקד בזרמים האדריכליים העיקריים, ברעיונות התיאורטיים המנחים, באדריכלים הבולטים ובמבנים המייצגים בכל תקופה. בין התקופות שאת מבניהן נלמד: רנסנס, מנייריזם, בארוק, נאו־קלאסיקה ורומנטיקה. נדון בתחילת השימוש בברזל, בזכוכית ובפלדה ובהתפתחות אדריכלות חדשה בעקבות החידושים הטכנולוגיים. כמו כן, נעסוק באדריכלות אסכולת שיקגו, בתנועת ה"ארטס אנד קראפטס", ובאדריכלות ארט נובו. בנוסף ללימוד המאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות הטכנולוגיות השונות על האדריכלות לאורך ההיסטוריה, כמו גם בקונטקסט הדתי, הפוליטי, המגדרי והמדעי שבו נטועים סגנונות וחידושים באדריכלות.

צורפות ואופנה

2800138 מבוא לאופנה במאה ה־20

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

איתי יעקב

במהלך הקורס נבחן את התמורות באופנה לאורך המאה ה־20 ונראה כיצד שינויים חברתיים, גיאוגרפיים ופוליטיים הקרינו על האבולוציה של המלתחה הנשית והגברית, וכיצד דיכוטומיה זו התפוגגה לאורך השנים. לאורך הקורס, נבחן כיצד השפיעו מעצבות ומעצבים כמו גבריאל (קוקו) שאנל ואיב סן לורן על התרבות הפופולארית ועל הלבוש המודרני, נדון בקשר בין תת־תרבויות כמו מודס ופאנק לאופנה, נעקוב אחר תהליכי התנגדות לאופנת המיינסטרים על־ידי מעצבים עצמאיים, ונדגים כיצד תאגידי אופנה גדולים שולטים מסוף המאה ה־20 באופן שבו אנו צורכים אופנה, נענים לטרנדים ועוקבים אחריה בתקשורת.

צילום

2800144 מבוא להיסטוריה של הצילום ב'

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר רועי בושי

כיצד הותאמה המצלמה לפנים? באיזה אופן הפורטרט המצולם קשור למהפכה פוליטית, מעמדית וכלכלית? מה רצו אנשים מהפורטרט שלהם? האם צילום פורנוגרפי הוא פורטרט? מתי הומצא ה"פוטורצח"? כיצד ניסו רופאים לצלם את הנפש דרך הפנים? כיצד אפשר הצילום לצפות, למדוד ולנהל בצורות חדשות את הגוף ואת החברה? כיצד קשור אלבום תמונות המשפחה לכתיבת היסטוריה? הקורס "מבוא להיסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים מערכתיים־תקשורתיים, כתופעה חברתית־תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אמנותי. הוא נבנה בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). בחלק זה (ב') נתמקד בהיסטוריה של הפורטרט המצולם. נבקש להבין מהי הרלוונטיות של ההיסטוריה של הצילום לעבודה של צלמים ואמנים היום. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים: תצלומי רפואה, פסיכיאטריה, פורנוגרפיה ומשטרה. הקורס יועבר באופן מקוון בזום.

עיצוב קרמי וזכוכית + עיצוב תעשייתי

2800127 עיצוב ותרבות חומרית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר ראובן זהבי

בקורס נסקור סוגיות שבין עיצוב, טכנולוגיה ותרבות חומרית. נעקוב אחר התהוות תרבות הצריכה דרך סוגיות נבחרות המלוות את העיצוב. נתחיל את הקורס בהצגת מספר מושגים תיאורטיים ותהליכים אופייניים שיהוו בסיס להמשך הקורס: הטכנוספרה, תיאוריות של התפתחות טכנולוגית, מאפיינים של תרבות חומרית, תהליכי פרולטריזציה ואחרים. בהמשך הקורס נדון בשני מקרי בוחן: הראשון הוא סוגיית ההתפתחויות הטכנולוגיות והעיצוביות ביחס לזמן; נדון בהשלכות של תהליך זה על התרבות החומרית ועל תפיסת הזמן החברתית. מקרה בוחן שני יהיה תזונה, ונתמקד בו בהקשר

של העידן התעשייתי והעידן הפוסט-תעשייתי. נבחן, לבסוף, את סוגיית תפקיד המעצב על רקע המכניזציה והתיעוש בחברת הצריכה ההמונית.

אמנויות המסך

2800130 מבוא לתולדות הקולנוע, ב'

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

תומר נחושטן

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתם של הרגלי צפייה חדשים בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי שבו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כמו האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילם נואר או הגל החדש הצרפתי), וליוצרים ויוצרות קולנועיים שהציעו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע כאמנות וכתעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה ובנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם.

אמנות

2800132 לחשוב אמנות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר איגור ארונוב

לאמנות היכולת לברוא עולם, ליצור יש מאין. אולם, באותה העת היא מחויבת לפעול בתוך העולם: לקרוא, לבקר, לפענח, ו"לכתוב" אותו בכל פעם מחדש. המתח הדיאלקטי בין קריאה, כתיבה ויצירה יעמוד במרכז הקורס "לחשוב אמנות" בו תוצב שאלת היחסים בין תיאוריה לפרקטיקה. במהלך הסמסטר נתרגל אופנים שונים של כתיבה וקריאה, נעיין ביצירות ובטקסטים מגוונים ונשתמש גם במתודות של תנועה, קול, כתיבה ניסיונית ועבודה קולקטיבית במתודות קריאה וחשיבה של טקסט. כל אחד מהשיעורים יעסוק במושג אחד דרכו ננסה לחלץ רעיונות תיאורטיים מתוך פרקטיקות אמנותיות, ובמקביל נשאל כיצד שאלות עיוניות יכולות להניע תהליכי עבודה חומריים וחזותיים.

תקשורת חזותית

2800143 היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

סתו אקסנפלד

הקורס יסקור את התפתחותו של התחום מהולדת התרבות העברית בארץ ישראל, דרך הקמת המדינה ועד לתהליכי ההפרטה והגלובליזציה שהתרחשו לקראת סוף המאה ה־20. דרך טקסטים שכתבו מעצבים בני התקופה, כרזות, קטלוגים, גופנים, עטיפות וסרטים, נלמד כיצד משקפות העבודות הגרפיות תפיסות תקופתיות ושינויים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ותרבותיים.

שנה ב'

ארכיטקטורה

שנתי

2800129 אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה־20

2 ש"ש, 4 נ"ז קורס

יום א', 14:30-16:00

ד"ר אדר' מרטין הרשנזון

הקורס סוקר כתיבה ועשייה אדריכלית ותכנונית מסוף המאה ה־19 ועד ראשית המילניום השלישי ומנתח אותן כגורם פעיל בתוך מכלול הקשרים תרבותיים, חברתיים, פוליטיים ומוסדיים. ננתח את התגבשות התנועה המודרנית והפיכתה לתופעה בין־לאומית מרובת פנים ביחס למספר מפנים שליוויו את התקופה: מפנה לעבר רציונליזציה, ייעול וסטנדרטיזציה של המבנה, שיטות ייצור ועיצובו כמו גם של העבודה ושל משק הבית; מפנה לעבר העיר, הטריטוריה, הסביבה ופילוחים גלובליים של העולם, בפרט לאור אירועים כגון המהפכה הסובייטית, מלחמות העולם, קולוניאליזם ודה-קולוניזציה; ומפנה לעבר ניהול של רווחה, גזע ומיעוטים.

עיצוב קרמי

סמסטר ב'

2600837 שיטות מחקר לעיצוב קרמי וזכוכית

2 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם

ד"ר טל פרנקל אלרואי

קורס העמקה והרחבה תיאורטית, הניתן לתלמידי שנה ב' כהשלמה לקורס "סדנת מחקר ותיאוריה" במחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית. מטרת הקורס ללוות, לקדם ולפתח את תהליכי המחקר שנערכים בסדנה המעשית, להעמיק ולהעשיר אותם באמצעות שימוש בכלי מחקר עיוניים. במסגרת הקורס יתודעו אל שיטות מחקר רלוונטיות לעבודת קראפט, ויתנסו בפעולות מחקריות עיוניות.

חובה כללית לשנה ב' - יש לבחור קורס אחד (לבד מהמחלקה לארכיטקטורה)

הסבר: בלימודים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית עליכן. לבחור באיזה תחומים תרצו להעמיק ולהרחיב. ברשימת קורסי הבחירה הכלליים תמצאו מגוון של קורסים בתחומי העיסוק השונים בבצלאל, ותוכלו לבחור מביניהם מה תרצו ללמוד השנה – בלי קשר למחלקת האם שלכן. זאת במטרה להגביר את הבחירה וכן לקדם מחשבה רבת-תחומית ומפגשים יצירתיים. אנא קראו בעיון את תיאורי הקורסים ובחרו את האחד שלדעתכן. הוא הרלוונטי ביותר להתפתחות המקצועית והאישית שלכן.

סמסטר א'

2600810 מחשבות על הגוף הלבוש: קריאה מודרכת בטקסטים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

יעל טרגן

הקורס יתקיים במתכונת של קריאה מודרכת, במהלכו נקרא כשישה-שמונה טקסטים קצרים **בכיתה במהלך השיעורים**, אשר יחד יתנו הצצה לתחומי ההגות והמחשבה הנוגעים לגוף הלבוש כיום. נתבונן במבט חוקר במה שלרוב נזנח במסגרת השיח האקדמי, יהיו אלה כפכפי קרוקס, גופית סבא ויריעת בד שהוסרה מנול האריגה. גם סרט המידה, גזרת ה'יסוד' והטכנולוגיה של הסריגה התעשייתית - כלים ומתודולוגיות עבודה של עולם האופנה - ייבחנו מחדש במסגרת שיח היסטורי, תרבותי וחברתי.

1700764 אמנות וזהות בין מזרח ומערב

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה

המעבר של בצלאל, כאקדמיה לאמנות, אל המבנה החדש במרכז העיר בירושלים מהווה נקודת פתיחה לדיון על מהותה של האמנות במרחב הישראלי כחלק מהתרבות הים תיכונית. הדגש בקורס יינתן על אופני הביטוי האמנותי והגדרת הזהות העצמית של אמנים ואמניות ערבים ופלסטינים הפועלים במרחב הישראלי וכחלק מהים תיכונית. מצע זה יהווה בסיס לדיון בשאלת הזהות בין מזרח ומערב, בהגדרות של זהות ובמקומן של קבוצות מיעוט בשיח הקיים בשדה האמנות הישראלי והעולמי. דיון ביצירות יאפשר בחינה מחודשת של הגדרת מזרח ומערב, בין "התנגשות הציביליזציות" ל"אוריינטליזם". נבחן את דרכי המבע השונות של אמנים ואמניות, ואת מתיחת הגבולות שהם מציעים. נדון במאויים ורצונות ביצירה, באי-ההבנות ובצורות השונות שבהן נוצר דיאלוג תרבותי בין אמנות מוסלמית, ערבית, פלסטינית ומזרח-תיכונית לבין תרבויות או מציאויות אחרות. מדובר בקורס חווייתי, שיהווה שער כניסה תיאורטי וחושי אל המרחב האוריינטלי.

1800133 מבוא לעיצוב ביקורתי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

עמית הדר

הקורס עוסק בהיכרות עם שדה העיצוב הביקורתי כמרחב מושגי, תרבותי ופרקטי ומציע לסטודנטים כלים תיאורטיים ומתודולוגיים לחשיבה ויצירה ביקורתית. הקורס מתמקד בזיקות שבין עיצוב, אידיאולוגיה ודמיון ובוחן כיצד עיצוב עשוי לשקף ואף לערער את הקיים. בחלקו הראשון של הקורס נדון בהבחנות שבין אמנות לעיצוב ובתפקידיו של המעשה העיצובי דרך קריאה וניתוח של עבודות עיצוב וטקסטים עיוניים. נעסוק במושגים כגון סמליות, אלימות ומבני כוח חברתיים, מתוך שאיפה לפתח הבנה ביקורתית של תהליכי עיצוב בהקשר תרבותי. בחלקו השני של הקורס נצלול אל תחום העיצוב הספקולטיבי וננסה לתאר ולאתגר את גבולות הדיסציפלינה. נביט בדמיונות עיצוביים (design fictions) ונבחן מתודולוגיות חשיבה השאובות מתחומים אחרים כגון המדעים והארכאולוגיה. בין ההוגים והיוצרים שילוו את הקורס:

Stanley Kubrick

Karl Marx

Erich Fromm

Enzo Mari

Michel Foucault

Donna Haraway

Anthony Dunne

Fiona Raby

1800124 נושאים נבחרים בתחום הצורפות במאות ה־20 וה־21

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 14:30-16:00

פרופ' עינת לידר

במסגרת הקורס יילמדו תמות הקשורות לתחום הצורפות החל מהעת העתיקה ועד היום, כמו גם שאלות וסוגיות בתפקידיו הצפויים בעתיד. התחום ייבחן באופנים היסטוריים, רעיוניים וחומריים, מנקודות מבט מגוונות ועל פי נושאים נבחרים. הנושאים ינותחו ביחס לחומרים, לרעיונות, לתולדות התפתחות המקצוע, לשיח סביבו ולתפיסות חברתיות וכלכליות הקשורות בו.

2700640 להבין אנימציה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

תומר נחוסתן

מה הן התכונות והאפשרויות הייחודיות לאנימציה? בקורס זה נעסוק במאפיינים הצורניים והנרטיביים של אנימציה ונשאל כיצד הם מייצרים חוויות שונות של זמן, מקום וחומר. יחד נדון ביחסים המיוחדים שבין אנימציה לקולנוע מצולם, בדיוני ותיעודי, ונלמד על ההיסטוריה המגוונת של התחום, מהצעצועים האופטיים הטרומ־קולנועיים עד לאלגוריתמים השונים של אנימציה דיגיטלית. ננתח מושגים צורניים ותעשייתיים הן בקולנוע ובטלוויזיה פופולריים לצד אנימציה ניסיונית פורצת דרך ויצירה עכשווית ברשת. ההרצאות תלווינה בהקרנת סרטוני אנימציה קצרים.

1700778 לצלם את היומיום ולצלם יום-יום

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר אורלי שבי

בשנת 1863 פנה המשורר שארל בודלר אל אמנים בני תקופתו בדרישה לזנוח את העיסוק ביופי הקלאסי, ההרואי או הדתי ולהתמקד ביצירותיהם באסתטיקה של היומיום: "יש בחיים הטרוויאליים, בשינויי היומיום של החיים החיצוניים, תנועה מהירה שכופה על האמן מהירות ביצוע בהתאם". כך בחיבורו "הצייר של החיים המודרניים" מעצב בודלר את דמותו של האמן החדש שעניינו היומיום. אולם, דווקא מדיום הצילום, שאותו תיעב בודלר, סייע להפנות את המבט של עולם האמנות אל מרחבי היומיום. בשיעור זה נשזור את ההיסטוריה של הצילום עם ההיסטוריה של הוויית היומיום המודרני והעכשווי. נתמקד בצלמים/ות ובתצלומים העוסקים באסתטיקה של היומיום, תוך דגש על הפרקטיקות היום-יומיות כזירות של ארגון ומשמוע המשולבות בטקטיקות, תחבולות והתנגדות. בדיונים נערוך היכרות גם עם השיח הפילוסופי, שחושף, למרות הכל, את כוחו של היומיום בלשמר את חופש המחשבה והתנועה של האינדבידואל בעידן המודרני והעכשווי.

1700798 תיקון, חצר סיפור: התרבות החזותית של החסידות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

מאז החלה לפעול במזרח אירופה של ראשית המאה ה-18, עיקר תכליתה של החסידות הייתה להעמיד חלופה דתית לגישה שראתה בעיון השכלי כדרך הבלעדית להשיג את קרבת ה'. כך אפשר להסביר כיצד עם הזמן נקשרו לחסידות, לצד מושגים מוסדיים כמו צדיק, חצר או תנועה, גם מונחים מופשטים כגון: דבקות, שמחה או כיסופים. בקורס זה נבקש, אם כן, לבחון את משמעותם של מספר מונחים מופשטים המזוהים עם מימושם של עקרונות חסידים באמצעות בחינה של ייצוגם החזותי והאומנותי. כאשר תכלית המהלך היא לשרטט את מאפיינה של "תרבות חזותית חסידית".

1700745 בינה מלאכותית – היבטים פילוסופיים, חברתיים ותרבותיים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר ליאת לביא

מהי בינה מלאכותית? מהם מקורותיו של הרעיון שניתן לייצר, או לברוא בינה באופן מלאכותי, ומהן ההשלכות של רעיון זה על החברה האנושית? בקורס ננוע בציר ההיסטורי מהמבחן לתבונת מכונה שניסח אלן טיורינג בשנות החמישים ועד לאירועים עכשוויים, נשוחח עם צ'טבוטים, ננתח את התופעה של אנתרופומורפיזם (האנשה) ואמפתיה כלפי רובוטים, נקשור את התשוקה הקמאית לברוא ולהתעלות על הטבע לטענות בזכות הכרה בזכויותיהן של ישויות דיגיטליות, נשאל על ההשלכות הכלכליות של האוטומציה ועל שעתוק הטיות מהמרחב האנושי לדיגיטלי, ובסיכומו של יום, נשאל מהם שינויי העומק בתפיסת האנושי והאנושיות אשר מניעים תהליך זה ונובעים ממנו.

סמסטר ב'

1700779 המסה הקולנועית – בין מבע אישי לדין ציבורי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר אורלי שבי

המסה הקולנועית התפתחה כפרקטיקה אמנותית המשלבת את הקולנוע התיעודי עם הקולנוע האוונגרדי, וככזו היא גם משלבת בין הריאליזם לבין הפורמליזם הניסיוני, בין אמת לבדיון ובין האישי לציבורי. יחד עם זאת, המסה הקולנועית אינה יוצרת תבנית קולנועית חדשה, אלא בוחנת מחדש את המודלים הקיימים כדי לנהל איתם דיאלוג רעיוני. בשיעור זה נדון במאפייניה הייחודיים של המסה הקולנועית על ידי סקירה וניתוח לסרטים וליוצרים/ות מרכזיים שעשו שימוש בפרקטיקה זו במחצית השנייה של המאה העשרים ועד ימינו. זאת כדי לעמוד על חשיבותה וכוחה של פרקטיקה בהדגשת הקול האישי של היוצר/ת תוך קידומו של דימוי ושיח ציבורי.

1700782 ממאסטר למייקר: צמתים נבחרים בהתפתחות הקראפט המערבי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט – יצירה מבוססת מיומנות אישית – מצוי כיום בצמתים חדשים ומרתקים: בין טכניקות מסורתיות לטכנולוגיות מתקדמות, בין אורנמנט למחאה, בין עבודת יד בסטודיו לייצור קסטומיזציה. הוא משקף ערכים של קיימות, תשומת לב לפרט ולזהות היוצר והצרכן. בקורס נבחן את מושג הקראפט ואת התפתחותו לאורך ההיסטוריה של המערב, מימי הביניים ועד ההווה. נחקר את מקומו בתרבות החומרית, ננתח אותו מזוויות חברתיות, כלכליות ומעמדיות, ונדגיש את ההתפתחויות העכשוויות – דוגמת bio-design, open design ו-slow design – הקורס ילווה בקריאת מאמרים וספרות עכשווית על תאוריית הקראפט, טכנולוגיה ועיצוב. נצפה בעבודותיהם של יוצרים ומעצבים בני זמננו מהארץ ומהעולם, ונדון בתפיסות עקרוניות ופרקטיות המעצבות את התחום כיום.

שנה ב' פרוסמינר חובה – יש לבחור קורס אחד מתוך הרשימה המוצעת

הסבר: יצירה היא חיבור מקורי בין רעיון לצורה. היא מחייבת למידה ומחקר, אבל לא פחות מכך – יצירה של ידע חדש. הפרו-סמינר (פרו"ס) הוא קורס שנתי שנועד להעניק לכן. כלים בחיבור שבין תיאוריה ופרקטיקה – מחשבה ומעשה. תרכשו בו שיטות מושגים, ותתנסו בלמידה ומחקר מבוססי אמנות ועיצוב. **הפרו"ס מוצע במספר מסלולים** – מחקר פרשני-חזותי, המתמקד בכלי הניתוח והפרשנות של דימויים, מחקר מבוסס-אובייקט הדין ביחסים שבין אסתטיקה, טכנולוגיה לחברה; מחקר מבוסס-מרחב השואל על פעולה בהקשרים סביבתיים וקהילתיים ומחקר המתמקד בגוף, שעניינו חשיפה והסתרה, הלבשה והפשטה. כל קורסי הפרו"ס מצעים מפגש רב-תחומי עם שאלות אלה, אבל גם מתמקדים במדיום או בסוג שאלות מסוים.

הבחירה שלכן. באיזה מסלול ללמוד: לא משנה מאיזו מחלקה אתן. אתן. מוזמנות ומוזמנים לבחור בצורת המחקר שמדברת אליכן, שיש לכן. עניין ותשוקה אליה. בחרו באופציה שהכי תתרום להערכתכן. לצורות ההתבוננות שתמצאו להעמיק ולשכלל.

2-9400271 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס קולנוע

מקום וזיכרון בקולנוע ובדימוי הנע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן שושן

במסגרת הקורס, נדון בשאלות של מקום וזיכרון בקולנוע ובדימוי הנע. נלמד על העיר המודרנית שהתפתחה בשלהי המאה ה-19 יחד עם הצילום והקולנוע, ועל האופן שבו הקולנוע אפשר לתעד ולזכור את המרחב העירוני שנמצא בהשתנות מתמדת. נקרא על תרומת הקולנוע להתעצבות הזיכרון הסובייקטיבי והחברתי, נבחן חקירה של מרחבים, בניינים וערים לאורך זמן באמצעות מצלמה נעה ובאמצעות צילום נודד (travelling shot), וניצור מרחבי-זמן חדשים באמצעות עריכה. במקביל ללימוד, חקירה ודיון בנושאי הקורס, יופנו הסטודנטים. ות לחיפוש אחר נושא לעבודת הפרוסמינר, שתוכל להיות עבודה מחקרית כתובה עם בסיס אקדמי או מחקר-יצירה בסרטון או בעבודת וידאו.

4-9400274 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס סביבת גוף

מעשה יצירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

יעל טרגן

תחילתו של הקורס בבחירת יצירה המיועדת לסביבת הגוף (קולקציית אופנה, סדרת תכשיטים, נעליים, או אביזרים אחרים), תוך התבוננות, תיאור וניתוח מאפייני השפה האסתטית והעיצובית שלה. המשכו בהרחבה של ההקשרים האיקונוגרפיים והמשמעויות הסמיוטיות של היצירה, תוך ניתוח בהיבטים היסטוריים, חברתיים ותרבותיים. הסטודנטים. ות יעתיקו תחילה את היצירה שבחרו, מהלך שיהיה בגדר פיתוח "אינטליגנציית יד". לקראת סוף השנה, בתום השלב המחקרי, הם.ן יאיירו קולקציה חדשה שתגלם את שלל הפרספקטיבות והתובנות שגיבשו בשנה זו ביחס ליצירה הראשונית ובהמשך לשאלת המחקר. העבודה בקורס תתרחש בצמידים במידת האפשר, תוך עמידה במטלות כתיבה שיינתנו לכל אורך השנה (אחת לשבועיים), שתתגבשנה ותהפוכנה לעבודה עצמה, מה שיאפשר לסטודנטים לכתוב את העבודה במהלך השנה תוך דיאלוג מתמיד עם המרצה.

1-9400251 שיטות במחקר חזותי: צילום ותיעוד מרחבי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר רועי בושי

מטרת הפרוסמינר היא להכיר תיאוריות עכשוויות בתרבות הוויזואלית ולהפיק בעזרתן מחקר עצמאי. בקורס נבחן שתי פרקטיקות צילום שזוכות כיום לדומיננטיות גוברת: צילום אווירי מחד, וצילום מרחבי מאידך. בקורס נבחן אלו תמונות עולם מאפשרים המבט הוורטיקלי והצילום המרחבי כיום? אלו סוגים של מעקב, שליטה, תיעוד, או התנגדות הם מציעים. לקורס שני מישורים: האחד עוסק בהדרכה בכתיבת עבודת מחקר מסוג פרוסמינר; השני עוסק בתכנים הספציפיים הרלוונטיים לנושא "זמן, מרחב וורטיקליות בצילום".

9400281 דרכי התבוננות בתרבות חזותית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר רונה כהן

ראיה דיסטופית/"מראה שחורה", ראיה על חושית, מושג המבט בפסיכואנליזה, המבט הגברי בתיאוריות פמיניסטיות, מבטים אינטר-סובייקטיביים בפנומנולוגיה, והמבט כפרקטיקה אתית – כל אלה הן דרכי התבוננות בתרבות החזותית ובתוצריה השונים. הפרו"ס יתנהל כסדנת מחקר וכתובה, בה נבחן את היחסים שבין היוצרת והמתבונן. תוך שימת דגש לאופנים בהם ה"המכשירים האופטיים" מבנים אופני התבוננות שונים וכיצד צפיה נתפסת כפעולה בתוך שיחים אידאולוגיים שמובנים באופנים אופטיים. המשותף לפרספקטיבות השונות ולאופני התבוננות בהם נעסוק היא ההתנגדות לעמדת ה"עין התמימה", הריאליזם הנאיבי, כלומר הטענה לאי מעורבות של הצופה בנראה. אל מול עמדה זו, נבחן את הפוזיציה של המתבונן. תכזו שתמיד כבר מעורבת בעולם הנצפה. בנוסף נעסוק בשאלות של נראות, אופטיקה, מראה והשתקפויות. לבסוף נשאל עם דרידה, האם הצייר תמיד עיוור.

9401209 המוות בתרבות המערב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

פרופ' אשר סלה

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופאית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרזזה ושירה ומסמכים כגון צוואות, מצבות וכו'. על סמך המחקרים החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה *topoi* וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון: מחול המתים, נישואי העלמה והמוות הגולגולת ושעון החול ואחרים.

9400272-2 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס אמנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' סמסטר א' 12:00-13:30; סמסטר ב' 10:00-11:30

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נרכוש כלים לניתוח תיאורטי ופרשני של אמנות עכשווית. נתבונן בעבודות אמנות עכשוויות וננתח אותן מפריזמות תיאורטיות שונות. נקרא טקסטים תיאורטיים ממגוון גישות פרשניות, ונחשוב על האופן שבו עבודות אמנות ואמנים יות מעידים על קשר לסוגיות מגדריות, גזעיות ופוליטיות. נקרא יחד טקסטים מרכזיים בשדה האמנות, בנושאים כגון פמיניזם, פוסט-קולוניאליזם ואמנות פוליטית, ונדון בעבודות אמנות עכשוויות ובשיח סביבן. משתתפיות הקורס ילמדו כיצד לחקור נושא באמנות עכשווית, תוך שימת לב לשיח סביב עבודת האמנות. החלק הראשון של הקורס יורכב מהרצאות ומחומרי קריאה שיש לקרוא לפני השיעור. החלק השני של הקורס יוקדש ללמידת עקרונות הכתיבה האקדמית, ולפיתוח עבודת הפרוסמינר האישית של כל משתתפת. נוכחות בקורס הינה חובה, כמו גם קריאה פעילה, הגשת ניתוח מאמר, הצגת רפרט והגשת עבודה מסכמת.

9400274 שיטות במחקר פנומנולוגי: מבוסס אובייקט

כלי עבודה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר טל פרנקל אלרואי

פנומנולוגיה היא גישה פילוסופית המבקשת להתבונן בעולם באמצעות ההתנסות של האדם בעולם. במהלך הקורס יילמדו יסודות של הפילוסופיה הפנומנולוגית ושל המחקר הפואטי במטרה להעניק כלי מחקר רגישים לעבודה עם חפצים. בין הכלים שיילמדו: התבוננות, שאילת שאלות, איסוף מידע בדרכים מגוונות (שיטוט, תצפית, ראיונות, התנסות מעשית), מיון ופרשנות פואטית של המידע שנאסף. כלים אלו יופעלו באופן רפלקטיבי, הן כלפי החפץ הנחקר והן כלפי עבודת הסטודנט עצמה. באופן זה, הם יאפשרו לסטודנטים להתנסות בעבודה רבת שכבות מול האובייקטים, ולזהות – מעבר לצורה ולפונקציה – את הרבדים הפואטיים, התרבותיים, הלשוניים והאישיים של היחסים בין היוצר לחפץ. הסטודנטים יממשו את שיטות המחקר באופן מעשי, באמצעות מחקר אישי.

9400271 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס קולנוע

הסרט הערבי: מקרה מבחן

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

אייל שגיא ביזאווי

מטרתו של הפרוסמינר היא ליצור עבודה מחקרית הנובעת מהיצירה ומהחיים האישיים של הסטודנט. הקורס מבקש לעודד את הסטודנטים יות לקשור בין חייהם ובין היצירה שלהם, ובינם לבין המחקר. בהתבסס על המקרה של "הסרט הערבי של יום שישי", נלמד על הקשר שבין עמדת החוקר.ת או היוצר.ת לבין מושא המחקר, כיצד הפעולה היצירתית היא גם יצירה של ידע, כיצד מנסחים שאלת מחקר, כיצד מגבשים טענה, ומה החשיבות של ביקורת ושל התבוננות עצמית. במהלך הסמסטר הראשון, "הסרט הערבי" ישמש אותנו כמקרה בוחן למחקר חזותי וליצירה דוקומנטרית, ודרכו נלמד על הקשר, כמו גם על ההבדלים, ביניהם. בסמסטר השני, יתבקשו הסטודנטים.ות להציג את מושאי המחקר שלהם (שאלת המחקר, התזה, מבנה משוער של העבודה, אמצעי מחקר ומקורות), שעליהם נעבוד יחד ובמקביל עד לסיום הסמסטר.

9400278-1 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס תרבות חזותית

תרבות חזותית בין מקור למקוריות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר נעמי מאירידן

ההנחה העומדת בבסיס הבחירה בשיטות מחקר פרשניות המיועדות לחקר הדימוי החזותי והחומרי (באשר הוא) היא שהתבוננות מושכלת בתוצר האמנותי, העיצובי או האדריכלי היא הוליסטית במהותה. ההבחנה בין מה שנכון לציור שמן (או יצירת AI), מצד אחד, ולאגרנטל חרסינה, מצד שני, היא בבחינת אופציה. אולם, קורס זה מבקש לחדד את התפיסה שפעולות התיאור, הניתוח והפרשנות הן פעולות חיוניות ומשותפות לכל השדות של התרבות החזותית והחומרית. בקורס נעסוק ב"חומרים" שקשורים בעבודת הסטודיו של הסטודנטים.ות ונשזור אותם ב"חומרים" עיוניים, המבוססים על מתודולוגיות מחקר שונות, על מנת להבין שהמהלכים מזינים אלו את אלו – קריאה והתבוננות מובילות לכתיבה וליצירה, וחוזר חלילה. נושא הקורס השנה יהיה "תרבות חזותית בין מקור למקוריות" והוא רלוונטי ומתאים לתרגול וליישום בכל המחלקות.

9400278 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס מחקר תרבות

הדימוי של הזמן – פרשנות ותרבות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר יואב רונאל

הפרוסמינר יעסוק בניתוח וקריאה של דימויים העוסקים במושג הזמן, שבעזרתו נפתח ארגז כלים לקריאה ולניתוח דימויים חזותיים וחומריים. הדגש בקורס לא יהיה על ניתוח של דימויים באופן מנותק או אסתטי בלבד, אלא על פרשנות של האופן שבו הזמן עצמו מופיע בהם. לכן, נתעמק באופן שבו הדימויים מייצגים את המפגש של ההיסטורי עם הפוליטי; כלומר, כיצד מעשה הדימוי הוא צורה של ידע (הנבדלת מצורות לשוניות אחרות). לאורך הקורס ננתח שורה של דימויים, שאותם לרוב יבחרו התלמידים. ות, נציע מתודה לפרשנות של דימויים ונתוודע לעולם מושגים תיאורטי שימקם את "הדימוי של הזמן" בתוך ההקשר הפוליטי וההיסטורי.

9400279 פמיניזם או אמנות: שיטות במחקר רב-תחומי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר ליאת פרידמן

לאן נעלמו הנשים האמניות לאורך ההיסטוריה? מה מצב האמניות כיום? בפרוסמינר נתמקד ביצירות אמנות ועיצוב מתוך נקודת מבט אינטר-דיסציפלינרית, כלומר, נשאל שאלות על אמנות ועיצוב באמצעות שיטות מחקר הלקוחות ממדעי החברה (סוציולוגיה, פסיכולוגיה, כלכלה ועוד) וממדעי הרוח (היסטוריה, פילוסופיה, מחקר השוואתי ועוד). בו בזמן, נעשה שימוש בגישה הפמיניסטית כדי לבחון את שדה האמנות והעיצוב. לפרוסמינר שני יעדים עיקריים: 1. ללמוד ולתרגל דרכי התבוננות בתרבות חזותית וחומרית, קריאה של טקסטים מסוגים שונים (כולל כאלו הנכללים במקראה של המחלקה), חיפוש במאגרי מידע שונים (מידענות בסיסית), מתודולוגיות מחקר אקדמיות מגוונות, הגדרה של נושא מחקר, ניסוח שאלות מחקר וכתובה על אודות התחומים השונים; 2. יישום המיומנויות הנ"ל בכתיבת עבודה על נושא נבחר מתוך הקשור של נושאי הקורס.

9400264 האמנות האסלאמית בראי המחקר (בערבית)

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה

חקר האמנות החזותית בעולם המוסלמי התבצע ברובו בתקופה המודרנית על-ידי חוקרים מערביים שראו באמנות זו אמנות דקורטיבית, שתכניה ומסריה נעלמו לרוב מעיניהם. אנו נדון בתפיסות שונות שהביאו לראייה מצומצמת של אמנות ענפה שהתפתחה לאורך ימי הביניים ועד ימינו: תפיסה אוריינטליסטית מובהקת שנבעה מכיבוש המזרח והכפפתו להגמוניה מערבית, לצד סקרנות אינטלקטואלית של חוקרים מערביים שניסו להבין את רזי התרבות הזו.

בקורס, נלמד על גישות מחקר נוספות שפותחו בשנים האחרונות על-ידי חוקרים מוסלמים שמספקים ראייה ביקורתית מעניינת על הנעשה בתחום. שימוש במחקר היסטורי, המבוסס על ניתוח אנליטי של מקורות ראשוניים, מאפשר הבנה מעמיקה של תוצרים אמנותיים של התקופה ושל התרבות שבמסגרתה הם נוצרו. הקורס יאפשר לסטודנטים מפגש אינטימי עם יצירות אמנות מובהקות מתחומי האמנות החזותית והחומרית המוסלמית, ויעמיד כלים לניתוח ביקורתי של סוגיות נבחרות, למשל: השתקפות העולם התיאולוגי והפוליטי של התרבות המוסלמית באמנות החומרית והחזותית, הגבולות התרבותיים שמשרטטת האמנות בין מזרח למערב, האופנים שבהם אמנים בעולם המוסלמי מגיבים לגבולות אלה ותפקודה של האמנות כסוכנת של ידע תרבותי ואידיאולוגי.

*קורס זה מיועד לסטודנטים וסטודנטיות **דוברי ערבית**, מכל תחומי ההתמחות בבצלאל.

*הקורס ילווה בסיורי לימוד וביקור באתרים ובמוזיאונים שונים.

9400271-1 שיטות במחקר חזותי-פרשני וידיאוגרפי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

תומר נחשתן

במהלך הקורס נברר כיצד ניתן לבצע ולהמחיש מחקר באמצעות חומרי גלם אודיוויזואליים. נצפה ביצירות וידיאוגרפיות בנושאים וסגנונות מגוונים, ונבחן יחד את האופן שבו כלי העריכה מאפשרים לנו לנסח ולהמחיש טענה אקדמית מגובשת ומעמיקה. נתרגל לאורך השנה יצירה וידיאוגרפית מחקרית באמצעות תרגילים קצרים, תוך כדי איתור, קריאה ושילוב של מחקרים אקדמיים כתובים בעברית ואנגלית. נעבוד בקורס על פרויקטים אישיים שיסתכמו במטלת סיום וידיאוגרפית המשקפת תהליך מחקרית מתמשך בהיקף של עבודת פרוסמינר. היכרות בסיסית עם כלי עריכת וידאו (לא משנה איזו תוכנה) היא דרישת חובה עבור כל משתתפי ומשתתפות הקורס.

9400272 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס אמנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 16:30-18:00

ד"ר איגור ארונוב

פרוסמינר זה מיועד לחקר יצירות חזותיות על-ידי המפגש בין "תיאוריה" לבין "פרקטיקה" ולניסוח מהלכים מחקריים באמצעות כתיבה. הקורס מתבסס על מתודולוגיות המשלבות בין תולדות האמנות לבין מדעי הרוח ומדעי החברה. בסמסטר א', נדון ביצירה מתוך שלושה מוקדים: (1) "העין המתבוננת", המפענחת את היצירה; (2) היצירה ככלי מחקר המפרשת את נושאה; ו- (3) הטקסט התיאורטי השייך לתחומי התרבות, כגון סוציולוגיה, פילוסופיה ופסיכולוגיה שעורך דיון אקדמי באותם הנושאים. בהתאם לגישה זו, נלמד במסגרת הפרוסמינר את היסודות של הכתיבה המנתחת והחוקרת. סמסטר ב' יוקדש להכנה של כתיבת הפרוסמינר בהנחיה אישית. במסגרת הקורס נלמד כיצד "תיאוריה" הופכת לכלי פעיל בפרקטיקה המקצועית, וכיצד התהליכים והשלבים ב"פרקטיקה" המקצועית משמשים כבסיס להבניית תיאוריה ומחקר.

9400272-1 שיטות במחקר חזותי פרשני: מבוסס אמנות

זהות וזיכרון באמנות ישראלית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר רונית שטיינברג

בקורס זה נבקש לשחזר את המהלך הפרשני, להציע אותו כהליך מחקר ולקשור בינו לבין מושגים של זהות. כדי לעשות זאת, נתייחס ליצירות משדה האמנות הישראלית, מתוך כוונה לקשר בין הזהות המקומית ליצירה האמנותית. בתחילת הקורס נבחר ביחד את היצירות שבהן נעסוק, וזאת כדי להנכיח את גיוון הזהויות הקיים בחברה הישראלית העכשווית. כל אחת מהיצירות הנבחרות תעבור ניתוח של האמצעים האמנותיים המרכיבים אותה, תוך הדגשת נקודת המבט האישית של המתבוננים והמתבוננות, ומתוך כוונה לגבש מספר כיווני פרשנות. בשלב הבא, נכיר מושגים מתחום חקר הזהות האישית והקולקטיבית ונעמיד אותם מול אותן היצירות לשם הרחבת המהלך הפרשני. לסיום, נבחר דיסציפלינה מחקרית אחרת, שדרכה ניתן לבסס את הפרשנות שהצענו, ונבדוק כיצד היא מעשירה את המסקנות שעלו מתוך ניתוח היצירה. העבודות שיוגשו בסיום הקורס יתבססו על מהלך פרשני זה.

277-94002 שיטות במחקר חזותי-פרשני: מבוסס מרחב

בין המודרניזם לברוטליזם – הבית, השכונה והעיר

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן שושן

הפרוסמינר יעסוק במחקר חזותי באמצעות לימוד של מערך הצורות והרעיונות המודרניסטי זה הברוטליסטי, ובפרט במבני השיכונים שניצבים בשכונות רבות בישראל וברחבי העולם. נבחן את המפגש בין מודרניזם וברוטליזם ובין המרחב הביתי והשכונתי דרך טקסטים שונים: מניפסטים, מאמרים אקדמיים וטקסטים חווייתיים, ביקורתיים וספרותיים. נלמד לנתח את הקשר (ההיסטורי, התרבותי) בין פרויקטים והצעות אדריכליות לבין טקסטים תיאורטיים וביקורתיים, ולנתח את האופן שבו בנויים טקסטים (זיהוי טענות מרכזיות ועמדת הכותב). במהלך הסמסטר הסטודנטים יתבקשו לבחור נושא שבו יתמקדו בכתיבת הפרוסמינר.

76-94002 שיטות במחקר עיצוב: מבוסס מחקר אנוש

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר יונה וייץ

אנו נוטים שלא לחשוב על המניעים שהובילו לפעולות עיצוביות הנמצאות בסביבתנו או על הסיבות שהביאו אותן להיות כפי שהן. מטרת הקורס היא לפתח את הידע האישי והמקצועי באמצעות ארגזי כלים של חקירה, שיתוספו לידע המחלקתי בדיסציפלינות השונות, כשכבה נוספת המאפשרת למעצבים ולמעצבות לחשוב על עיצוב כמהלך המייצר פעולה, אובייקטים וסביבה. בקורס נלמד להשתמש בשיטות המוקדמות של חקירה פתוחה ומחשבה מסתעפת באמצעות מהלכי התבוננות.

1-94002 שיטות במחקר עיצוב: מבוסס מחקר אנוש

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

דורי אורין

אנו נוטים שלא לחשוב על המניעים שהובילו לפעולות עיצוביות הנמצאות בסביבתנו או על הסיבות שהביאו אותן להיות כפי שהן. מטרת הקורס היא לפתח את הידע האישי והמקצועי באמצעות ארגזי כלים של חקירה, שיתוספו לידע המחלקתי בדיסציפלינות השונות, כשכבה נוספת המאפשרת למעצבים ולמעצבות לחשוב על עיצוב כמהלך המייצר פעולה, אובייקטים וסביבה. בקורס נלמד להשתמש בשיטות המוקדמות של חקירה פתוחה ומחשבה מסתעפת באמצעות מהלכי התבוננות.

80-94002 שיטות במחקר חזותי: מבוסס פרשנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

פרופ' דרור פימנטל

בקורס נתוודע למתודות פרשניות מובילות בלימודי תרבות חזותית, כגון פנומנולוגיה, הרמנויטיקה ופסיכואנליזה. נבחן את המקור ההיסטורי שלהן ואת ההוגים הבולטים בהן. בהמשך נעקוב אחרי כוחן ההסברי בהקשר לפרשנות של יצירות קנוניות מהאמנות הבינלאומית (ואן גוך, דושאן) ומהאמנות הישראלית (סיגלית לנדאו, דגנית ברסט). בסיום יידרשו הסטודנטים/יות לבחור במתודה פרשנית אחת ולהפעילה על יצירת אמנות נבחרת.

ארכיטקטורה**קורסי חובה, סמסטר א'****1700710 תולדות העיר והעיור בעולם המערבי****2 ש"ס, 2 נ"ז****16:00-14:30****אדר' עידו גינת**

העיר של ימינו שונה באופן מהותי מערים בהיסטוריה, אך ליישוב העירוני שהחל להתקיים לפני 5000 שנה ולערים היום יש מאפיינים משותפים רבים. ערים בכל תקופה היו פרי יכולותיהן הכלכליות והפוליטיות של החברות שהקימו אותן והתגוררו בהן, והן שיקפו את מבניהן החברתי ואת מורשתן התרבותית. מבני העיר בכל תקופה שימשו את מוסדות החברה ובכך שיקפו את סולם ערכיה ואת תפקודה היום-יומי והמתמשך. לקורס שתי מטרות עיקריות: 1. לערוך הכרות כללית עם ההיסטוריה של העיר המערבית 2. להכשיר את התלמידות והתלמידים לקראת הבנה וניתוח של הנוף העירוני, מרכיביו ומסריו הגלויים והסמויים. נכיר ערים לאורך ההיסטוריה, משחר הופעתה של תופעת העיר, דרך המהפכה התעשייתית (אז השתנתה 'העיר' לעד) ועד אתגרי העיר היום, ונבחן את מרכיביהן כדי להבין מדוע הוקמו וכיצד תפקדו. נסקור תקופות ותרבויות שונות ונעמוד על המשותף לערים כולן ועל הייחודי לעריה של כל תרבות ותקופה. נחקור יחד תכניות עירוניות, טקסטים מכוונים ומאמרים חשובים ונתבסס, ככל הניתן, על עריה של ארץ ישראל, המשקפות את המחשבה והמעשה העירוניים בעולם מהעת העתיקה ועד היום.

קורס חובה, סמסטר ב'**1700673 ארכיטקטורה וביקורת****2 ש"ס, 2 נ"ז****יום א', 16:00-14:30****אדר' הילה שמר**

הקורס סוקר את המגמות העכשוויות באדריכלות וביקורת על הסביבה הבנויה החל משלהי המודרניזם ותחילת הפוסט מודרניזם ועד היום. נדון בנקודות מפנה היסטוריות, פוליטיות, טכנולוגיות ותרבותיות, ונבחן כיצד אלו השפיעו על שדה האדריכלות והתכנון. נסקור יצירות מפתח שנחשבות לפורצות דרך, ושמייצגות את השינויים שהובילו להופעתם. יושם דגש על איכויות אדריכלית ופיתוח היכולות הביקורתיות כלפי הנעשה בארץ ובעולם. הקורס יתמקד במעשה האדריכלי- הבניין והעיר, אך גם יחשוף כיצד המגמות הביקורתיות באדריכלות עכשוויות הבאות לידי ביטוי בתערוכת, בסרטים, במאמרים ובשיח התרבותי ככלל.

סמינרים, שנה ג'

סמינרים סמסטריאליים

סמסטר א'

9306738 אסונות בכף ידינו

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:00-13:30

ד"ר עפרי כנעני

אנו חיות וחיים בעידן של ריבוי משברים מצטברים: שבר פוליטי, אסון סביבתי, שיתוק מוסדי ושחיקת אידיאלים דמוקרטיים, המצטלבים ומגבירים אלו את אלו. אלו הן "אקולוגיות משבר גלובליות": מרחבים חדשים שאינם גיאוגרפיים בלבד, בהם משברים פוליטיים, סביבתיים ואישיים מתנהלים דרך אותה תשתית טכנולוגית, המונחת דרך קבע בכף ידינו. איך נראים אסונות מכף היד? אילו דימויים מופיעים מול עינינו ממש לפני שנרדמנו? מי הפיק אותם, עבור מי, ובאילו אופנים הם משפיעים על החושים, מפעילים רגשות ומשנים את האופן שבו אנו תופסות ותופסים מושגים כמו משבר, יחסים או הסכמה?

דרך קריאה ודיון בפרויקטים עכשוויים מעולמות האמנות, העיצוב והמדיה, נבחן את תרבות הדימוי בעידן של ריבוי משברים — עידן שבו אוטומציה ומכונות לומדות מגדירות סדר יום עולמי, ובו גוף ודימוי מחוטים יחד במערך פוליטי-טכנולוגי חדש. נעסוק במושגים כמו "דימויי רפאים" (הארון פארוקי), "דימוי פורנזי" (אייל וייצמן), "הדימוי האופרטיבי" (יוסי פאריקה), "הדימוי האכזר" (אוריב טוקאן) ו"הדימוי הנבזי" (היטו שטיירל). נקרא גם טקסטים של ג'ורג'יו אגמבן, סוזן סונטאג, אנדרה לאפקי, טרלטון גילספי, לואיס אמור, בנג'מין בראטון, אנדי מרטין, אשיל מבמבה ואחרות. ים. לצד זאת, נצפה וננתח יצירות חזותיות ופרפורמטיביות של יוצרים כמו טרוור פרגלן, ארקדי זיידס, היטו שטיירל, ג'יזל ביגולמן, תומס הירשהורן, קייט קרופורד וולאדן יולר ואחרות. ים. באמצעות בחינת אסטרטגיות אמנותיות ועיצוביות המציעות מבטים ביקורתיים על משטרי תיעוד, תרגום וייצוג, נתמקד באפשרויות להתנגדות חזותית בתוך סביבה שבה כמעט כל דבר ניתן לקידוד — וכל משבר מתורגם לגלילה אינסופית אל תוך הלילה.

9306716 מקרי מבחן באוצרות ביקורתית בישראל

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:00-13:30

ד"ר טל בן צבי

הסמינר יתמקד במקרי מבחן של תערוכות אמנות שביטאו עמדות ביקורתיות ואף רדיקליות ביחס לשדה האמנות, במהלך למעלה מ-100 השנים שעברו מאז הקמת בצלאל. נעסוק באופן שבו עוצב התפקיד ההיסטורי של "אוצרות ביקורתית" לשם תיקוף והענקת ערך לאובייקט האמנותי ובדרכים שבהן התפתחו הטקסטים שליוו תערוכות אלה. נבדוק מהן הנחות היסוד שעיצבו את הפורמט המוכר של "המבט הביקורתי" בשדה האמנות לעומת שדות תרבותיים אחרים, כמו הקולנוע, התיאטרון, האדריכלות והעיצוב. ביחס לכך, נעמוד על הקשר שבין "אוצרות ביקורתית" לבין מושגי מחאה, כמו "הפגנות", "התנגדות", "אקטיביזם", "אידיאולוגיה של שינוי" ו"פוליטיות".

9306734 אקולוגיות של משבר: ארכיטקטורה ועיצוב לקראת פוסט-אנתרופוקן

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:00-13:30

אדר' עידו גינת

בעולם המתמודד עם משבר האקלים ואי-שוויון חברתי, תפקידם של ארכיטקטיות.ים ומעצבות.ים הוא מכריע מאי פעם. הסמינר המשותף של בית הספר לארכיטקטורה והמחלקה לתרבות חזותית וחומרית מזמין אתכם לחקור את ההקשרים ההיסטוריים והתיאורטיים של משברים אלה - המאפיינים את הגדרת העידן שלנו כ"עידן האדם", האנתרופוקן - ואת תפקידכם בעיצוב עתיד של צדק סביבתי, חברתי ומגדרי. בסמינר נחקר, באמצעות מקרי בוחן וקריאת טקסטים, את התגובות הארכיטקטוניות והעיצוביות למשברים אקולוגיים, החל מהמהפכה התעשייתית ועד למצב החירום האקלימי הנוכחי.

9401225 הפיתוי החזותי: פרסום יפני

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 12:00-16:00

פרופ' אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה בעידן הגלובליזציה המערב בתוכו אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, כיצד נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת ומקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), כיצד מפרסמים מוצרים/תחומים שונים ביפן (אופנה, רכבת, אלכוהול) במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מנגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

9306739 נשים מאחורי העדשה: קולנוע נשי גלובלי

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

ד"ר מריה פרח

מאז ימיו הראשונים של הקולנוע, נשים נטלו חלק בעשייה – כבמאיות, תסריטאיות, עורכות, מפיקות ושחקניות – לעיתים בשולי התעשייה ולעיתים ככוחות חדשניים ופורצי דרך. עם זאת, לאורך השנים, נשים נאלצו להתמודד עם חסמים רבים: מוסדות גבריים, מימון מוגבל, הטיות מגדריות, ותפיסות סטריאוטיפיות שצמצמו את המרחב היצירתי והאפשרויות הפתוחות בפניהן. למרות האתגרים, נשים רבות הצליחו לפתח קולנוע מקורי, אמיץ ואינטימי. קולנוע המאתגר את הנחות היסוד של המבט הגברי הדומיננטי ומציע דרכי סיפור אחרות, זוויות מבט חדשות וחוויות מגדריות מגוונות. בעשורים האחרונים, וביתר שאת במאה ה-21, חל גידול משמעותי בנוכחות נשים בתעשיית הקולנוע, כמו גם בהכרה הביקורתית והציבורית ביצירתן. יוצרות קולנוע מרחבי העולם, כולל מהפריפריה התרבותית והחברתית, תורמות לעיצוב חתרני, אינטימי, חוקר ומעורר מחשבה. הסמינר יעסוק בעשייה הקולנועית של נשים ובאופנים הייחודיים שבהם הן מבטאות את עולמן דרך המדיום הקולנועי. באמצעות צפייה, ניתוח ודיון ביצירות קולנועיות שבוימו, נכתבו או הופקו על ידי נשים מרחבי העולם, נבחן כיצד קולן של נשים מתגלה ומתעצב בקולנוע. נדון בשאלות של ייצוג מגדרי, חוויות נשיות, גוף וזהות, כמו גם באתגרים החברתיים, התרבותיים והתעשייתיים שעומדים בפני נשים יוצרות.

הסמינר יסלב קריאה תיאורטית לצד צפייה וניתוח של סרטים, מתוך שאיפה להבין כיצד יצירה קולנועית של נשים רק תגובה למבנים קיימים אלא גם דרך ליצירת שפה אסתטית וחברתית חדשה.

9306724 הוויזואלי, הארוטי והפוליטי: התיאטרון של חנוך לוין

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

ד"ר גל הרץ

מקובל לחשוב על השפלה כהיפוכו של כוח ועל תשוקה כמה שמניע לפעולה ויצירה. גיבורי מחזותיו של חנוך לוין מציגים את ההיפך: הם מתענגים על השפלתם, בעוד שלתשוקה שלהם השפעה מכניעה ומסרסת. במקום השאלות הגדולות של הקיום האנושי, עוסק לוין בגחמות קטנוניות, אלימות לא מוסברת וארוטיקה אובססיבית. למרות זאת, התיאטרון שלו מעורר הזדהות וריגוש, זאת אולי בשל הקסם שטמון באבסורדיות הזו. בסמינר נציע קריאה משותפת במחזות נבחרים של לוין המביאים לידי ביטוי את החיבור בין הוויזואלי, הארוטי והפוליטי: מלאכת החיים, חפץ, אשכבה, הנשים האבודות מטרויה, סוחרי גומי, הילד חולם, רצח וייסורי איוב. בקריאה נעמוד על הממד הביקורתי והפוליטי של התיאטרון הלוויני, על היחס שבין הכתיבה לבימוי ובין טקסטואליות לפרפורמנס.

9306731 סכיזואנליזה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

ד"ר אהד זהבי

הסכיזואנליזה של ז'יל דלז ופליקס גואטרי קוראת תיגר על הפסיכואנליזה של זיגמונד פרויד ומנסחת השקפה שונה בתכלית על יחסו של אדם אל עצמו, אל החברה ואל הסביבה. בד בבד היא מציעה דרך יוצאת דופן ליצירה של יצירות אמנות ותרבות ולהתרשמות מהן - דרך שעיקרה התנסות פרפורמטיבית. במסגרת הסמינר נברר מהן טענותיהם העקרוניות של דלז וגואטרי כלפי הפסיכואנליזה ומהם יסודותיה של החלופה שהם מציעים ונעמוד על טיבם של מושגים מרכזיים במשנתם דוגמת "ריזום", "מכונות משתוקקות", "גוף ללא איברים" ו"היעשות". בד בבד נחלץ מהסכיזואנליזה כלים מעשיים ליצירה או למפגש עם מעשה של יצירה וניעזר בהם כדי להתנסות ביצירות מתחומי האמנות, הספרות, התיאטרון, הקולנוע ועוד. מפגשי הסמינר יסלבו למידה עיונית ותרגילים מעשיים. המחקרים הסכיזואנליטיים ייערכו בסמינר זה בדרכים רבות ובשיטות שונות, ותוצרי הסמינר יוגשו בפורמטים מגוונים.

סמסטר ב'

9400238 סוגיות בתרבות הישראלית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:00-13:00

ד"ר תמר ברגר

הקורס יפרוס דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי: מרכז ושוליים, סיפורי מקום ודרכי כינום וצורות של הופעה והסתרה של מרחבים תרבותיים. הסמינר יתמקד בארבעה צירים ביחס לתרבות הישראלית, שמתקיימות ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון ייעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

9306725 התגלמות הרוח בבשר – על הולדת האמנות המערבית בנצרות

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 10:00-13:30

ד"ר יצחק בנימיני

העמדה הנוצרית של הברית החדשה מגיבה לחזותי שבברית הישנה באופן מורכב ופרדוקסלי. ביחס לאיסור או לאי-האפשרות לייצג את האל באופן גשמי בפסלים ובתמונות, הנצרות מציגה את חזון האינקרנציה, ההתגלמות בבשר. הדיבור האלוהי שברא את העולם כממד אנרגטי ורוחני מופשט התגלם בבשר ובגוף של ישוע האנושי-אלוהי. בסמינר נבקש לעמוד על מתח זה בין הרוחני לבין הגשמי שבנצרות ולבחון כיצד הוא מתבטא באופנים שונים בתרבות המערבית ובאמנות מאז ועד היום, מהאיקונות המזרחיות והמערביות ועד האמנות המודרניסטית והעכשווית.

9306728 אדם אדמה: אקופמיניזם

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:30-18:00

ד"ר ליאת פרידמן

בשנת 1962 יצא ספרה של רייצל קרסון, המעיין השקט (Silent Spring, Carson). לאחר שנים רבות של מחקר. הפרסום הווה מקור השראה למחקר סביבתי. במחקר זה הראתה קרסון את הנזק הסביבתי וההרס הנרחב לחי ולצומח ששימוש חקלאי בחומרי ריסוס (כגו DDT) גורם. ב 1980, מפרסמת קרולין מרצנט את ספרה מות הטבע (Death of Nature, Merchant) ובו היא משווה בין ההתנהלות הסביבתית והפעילות המזהמת ליחס החברה לנשים בכלל. הקישור בין 'אמא אדמה' לגישה התועלתנית והרציונאלית של 'האדם' מלמדת על יחס נצלני, קפיטליסטי וחסר כבוד לטבע, לסביבה ולנשים בכלל.

מטרת הקורס להציג את הידע הנרחב, החברתי והפוליטי של התנועות למען הסביבה ולהשוותו לתנועות פמיניסטיות ולשוויון מגדרי ומיני המזהות דרכי דיכוי והשתקה וקוראות לשינוי. בו בזמן, סמינר זה מבקש לבחון את דרכי החשיבה הרציונאלית, את מאפייני התעשייה, את מדדי המחקר המדעי ואת ייצוגי הטבע בתרבות העכשווית. ניתוח של תהליכי חשיבה וייצוג, ובחינה של הדרישות חברתיות לשוויון יאפשר לנו לשאול מה ניתן או צריך לעשות בעולם מזדהם ומתחמם.

1700753 טרנסגרסיה, דיסציפלינה, התנגדות: עיונים במישל פוקו

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

ד"ר גל הרץ

היסטוריה של השגעון, הפשיעה, הקליניקה והחריגויות של המיניות הם הנושאים העיקריים בעבודתו פורצת הדרך של מישל פוקו. הוא מערער על גישות ותפיסות מקובלות ביחס לפעולתם של מוסדות ידע ותהליכי היווצרותן של דיסציפלינות מדעיות. מחקריו מציבים סימני שאלה על היחסים בין ידע כוח, על הפרקטיקות של העצמי ועל מושגי האמת והשיח. נבקש לבחון את היחסים שבין מחשבה וטרנסגרסיה אצל פוקו: את הקשר ניתוח שיח וסטייה, את הרעיון של משמוע הנטוע במעשה של התנגדות, ושל מחשבה הנעשית בעצמה טרנסגרסיבית. באמצעות קריאה צמוד בכמה מסיפורי המקרה המרכזיים בהם עסק נשאל מה מציע חקר הטרנסגרסיה להיסטוריה של הרעיונות, איזו צורות ועמדות ביקורתיות היא מאפשרת, מהם השלכותיו על שדות האמנות והעיצוב ומהם מגבלותיו או סטיותיו של דיון כזה.

9306730 אמנות ועיצוב מקיימים כבסיס להתערבות חינוכית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום ד' 16:30-20:00

ד"ר אלעד פרסוב - בצלאל, פרופ' יפעת בן דוד – האוניברסיטה העברית (הסמינר בשיתוף ביה"ס לחינוך באוני' העברית)

הסמינר יתמקד בעיצוב פתרונות לאתגרי חינוך לקיימות במערכת החינוך בירושלים. זהו קורס דו-מוסדי, רב-תחומי ורב-קולי. הקורס יקדם מפגש פורה בין עולמות החינוך והיצירה והפעולה למען חינוך קיימות ושינוי אקלימי. 15 סטודנטים מהחוג לחינוך ומהתוכנית לקיימות אקלים וחברה באוניברסיטה העברית יחד עם 15 סטודנטים ממחלקות שונות בצלאל, יעבדו על עיצוב פתרונות פדגוגיים לאתגרים של שינוי תרבות מקומית בירושלים לעתיד מקיים. במהלך הסמינר, הסטודנטים ילמדו על קיימות, חדשות פדגוגית והקשר הבלתי נפרד ביניהם. במקביל, הם יפגשו אנשים וארגונים המעורבים בחינוך לקיימות וילמדו מהם על גישותיהם, פעילויותיהם והאתגרים מנקודת מבטם. אתגרים הללו יתורגמו להזדמנויות במהלך סדנאות, שבהן ייצרו הסטודנטים תגובות רב-תחומיות לאתגרים, בהתאמה לספרות הרב תחומית ולשדה.

סמינרים שנתיים

9306722 לדמיין את סוף העולם: תרבות וקפיטליזם

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר יואב רונאל

הסמינר מציע דיון מושגי והיסטורי בקפיטליזם ובאופן שבו יצירות תרבות (טלוויזיה, קולנוע, אמנות וספרות) מייצגות אותו, בעקבות האמירה כי "יותר קל לדמיין את הסוף העולם מאשר את סוף הקפיטליזם". בחלק השני של הסמינר נעסוק באופן מפורש ברגע ההיסטורי הנוכחי וביצירות התרבותיות שלו.

9306696 אמנות פלסטינית: חיפוש אחר זהות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר חוסני אלח'טיב שחאדה

הקורס יעסוק בהתפתחות האמנות הפלסטינית מאמצע המאה ה-19 ועד ימינו, עם דגש על אמנות פלסטינית עכשווית. הוא יתבסס על הצגת יצירות אמנות חזותית על כל גווניה: ציור, רישום, פיסול, מיצג, מיצב וצילום. במהלך הקורס נתעמק בשאלות מרכזיות שאמנים פלסטינים מנסים לברר בעבודותיהם, ונשאל כיצד הדבר נעשה בהקשר הפוליטי המורכב שבו הם חיים, על פי חלוקה גיאופוליטית: כאזרחים בתוך ישראל, בשטחי הרשות הפלסטינית, ברחבי העולם הערבי ומחוצה לו. נתייחס לשיח המחקרי המתפתח כיום בנוגע להגדרת האמנות הפלסטינית ולשאלות הקשורות, בין היתר, במרחב הרב-תרבותי שבו אמנים פלסטינים פועלים כיום. נייחד דיון לקשר בין מעמד האישה בחברה הערבית והשתקפותו באמנות החזותית. דגש מיוחד יושם על מאווייהן של נשים יוצרות ועל דרכי הבעתן הייחודית, בזיקה לביקורת חברתית פמיניסטית.

9306740 החומר הבלתי נראה של הכוח: על כוחם של דימויים ודימויי הכוח

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א', 10:00-11:30

ד"ר יובל קרמניצר

קמפוס בצלאל החדש שוכן בלב ריכוז יוצא דופן של מוקדי כוח. כנסייה, בית משפט, בית מעצר, עירייה - כל אחד מהם מגלם מופע אחר של שליטה, סמכות וסדר חברתי. אך כיצד נראה כוח? כיצד הוא מוקרן, מאילו חומרים הוא בנוי - והאם בכלל ניתן "לראות" אותו? הכוח, כמו הצדק, חייב להיראות כדי לפעול - אך זקוק תמיד גם להסוואה, לעיבוי חזותי שיכסה על היעדרו המהותי, ועל הפוטנציאל הגלום בו. הסמינר יעסוק בדימויים של כוח ובכוחם של דימויים: בכנסיות, בפירמידות ובדיוקנאות של שליטים; בקליגרפיה דתית ובאדריכלות ריבונית; בשטרות כסף, בתמונות פרסום, בסרטוני תעמולה. נבחן מופעים של כוח דתי, פוליטי, כלכלי ומיני, תוך עיון בטקסטים קלאסיים ומודרניים מן הקאנון של תרבות המערב, משוליה ומחוצה לה; מחנה ארנדט, ארנסט קנטרוביץ', לואי מרין ונורמן ברייסון - ועד לחוקרים כמו סאלינס, פיניי, קין וקרטני. נבקש לשאול נקודות מבט מיפן, הודו והקולנוע האיראני. נברר כיצד דימויים אדריכליים או חזותיים משתתפים וכיצד הם מתנגדים ל"הפשטה" של הכוח ושל הסדר החברתי והפוליטי. הקורס משלב קריאה עיונית עם ניתוח חזותי של חפצים, מרחבים ודימויים, תוך עידוד למחקר אישי המשלב תיאוריה עם תצפית וביקורת.

9306720 הדימוי של היהודי(ים) בקולנוע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

פרופ' אשר סלה

חקר ייצוג היהודים בקולנוע מהווה תחום מבוסס ומתפתח בחקר התרבות החזותית. אף על פי כן, המחקר עדיין מתמקד במבט החיצוני של הרוב על המיעוט ובכך נוטה להתעלם מההבדלים שהתקיימו בתוך החברה היהודית עצמה לאורך ההיסטוריה ועל פני המקומות השונים שבהם חיו יהודים. במהלך הקורס, נשתמש בקולנוע - בעיקר בסרטים עלילתיים באורך מלא - לא רק כראי של הדמיון הקולקטיבי על יהודים, אלא גם כמושא לשאלות ביקורתיות, לדוגמה: אילו סוגות קולנועיות חסרות בהקשר לאומי מסוים? אילו דמויות נסחרות מן העין? אילו מצבים ומקומות אינם מיוצגים במסכים הלאומיים? הסמינר יתמקד בייצוג הקולנועי של הזהויות השונות של החוויה היהודית בארבע מסגרות גאוגרפיות ייחודיות מסביב לים התיכון (ישראל, איטליה, ספרד ופורטוגל), על מנת להבין את טיבם של ייצוגים קולנועיים של חוויה דתית כמו השבת, מצב קיומי כמו זה של האנוסים או תופעה טרנס-לאומית כמו זו של יהדות התפוצות.

9306663 קריאה וכתובה של שירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

פרופ' דרור פימנטל

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום", שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתיבת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל כתיבת שירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחריזה, אימאז' והרמז, ולצורות שיריות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

9301613 העיר הגדולה: מרחב, זהות, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר עודד מנדה לוי

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסי-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגיה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי: אפשרויות הייצוג ומגבלותיו לצד גישות יסוד במיפוי התמה העירונית. נשלב עיון ביצירות בנושא מן הספרות הכללית, ונתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20: תמורות בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, לרבות נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

9400270 מגדר ומיניות באמנויות ובעיצוב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר רותי גינזבורג

הסמינר יעסוק במושגים מרכזיים של מגדר ומיניות לאורך ציר היסטורי, החל מהניצנים שהופיעו בתקופת הנאורות ועד תנועת ה-MeToo. נלמד איך התגבשו תפיסות פרשניות של חוקרות וחוקרים בתחום תוך כדי קישורם למאבקים מרכזיים של יחידים וקבוצות נשים ולהט"בים שסבלו וסובלות מפגיעה בזכויותיהם. נתבונן על 'אחרות' מינית אל מול תפיסות נורמטיביות המבקשות למשטר את הפרט והחברה, ונברר כיצד מיתוסים מבנים תפיסות של זהות ממוגדרות ומיניות של יחידים וקבוצות. הסטודנטים יתאמנו בקריאה ובכתיבה, בחיפוש ובהתמודדות עם עיבוד החומר שיאתרו. בתום סמסטר א', יידרשו הסטודנטים לבחור נושא לסמינר ולהגיש מבוא ראשוני של עבודתם. סמסטר ב' יוקדש ברובו לעבודה עצמאית בהדרכה על עבודת הסמינר.

9306698 אמנות וזהות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר איגור ארונוב

"זהות" מתפרשת כיום כיסוד של אישיות אנושית. גיבוש של "אני" כולל תהליך אינטר-סובייקטיבי שמקבל צורה של "סיפור", שאינדיבידואל מרכיב מחוויות חייו. כך, ניתנת משמעות ל"עצמי" לעומת ה"לא-אני", תוך כדי רקימת יחסי הגומלין עם "האחר". "סיפור" זה כולל היבטים פסיכולוגיים, חברתיים, תרבותיים והיסטוריים המתבטאים בזהויות מגוונות: אישית, מגדרית, לאומית, חברתית, קהילתית, מוסרית, דתית ואידיאולוגית. הסמינר דן בדרכים הרבות שבהן אמנות חוקרת, מגבשת ומייצגת את "זהותם" של האמן או האמנית, וגם משפיעה על זהות המתבוננים.

9306695 מיתולוגיות וארכיטיפים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר רוני עמיר

קורס רבת-חומי זה עוסק במיתולוגיה היוונית, בפסיכולוגיה ובתרבות חזותית עכשווית. נלמד סיפורים על אלים, גיבורים ומפלצות, נדבר על משמעותם הפסיכולוגית של הסיפורים ונעמוד על השילוב שבין נושאים מהמיתולוגיה היוונית לתרבות העכשווית. דוגמאות לכך הן: הספר "משחקי הרעב", סדרת ספרי "פרסי ג'קסון", משחקי המחשב והאנימציה כגון God of War ואף עבודות אמנות עכשוויות כמו עבודת הווידאו קרימסטר (The Cremaster Cycle). נברר כיצד חזרו לשיח

העכשווי גיבורים ואלים, ומדוע נותרה המיתולוגיה היוונית רלוונטית גם בימינו. בסמסטר ב' ניישם את הלימוד בכתיבת עבודת סמינר הקשורה בתרבות חזותית עכשווית.

9306710 אמנות במרחב הציבורי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר רונית שטיינברג

אמנות במרחב הציבורי הייתה מקובלת ונפוצה בתקופות רבות בהיסטוריה, אולם היא נתפסה בעיקר כקישוט וכעיטור של המרחב הציבורי. בשנים האחרונות, ניתן לראות חזרה לעיסוק בנושא זה, בין השאר מתוך הקשר חברתי וכחלק מהתפיסה המבקשת לחבר בין עולם האמנות לציבור הרחב. במהלך הקורס נבקש לסקור את הנושא על היבטיו השונים. נעלה שאלות הנוגעות למאפיינים, לתהליכי הבחירה ולקטגוריות משנה, כמו גם לסוגיות תמטיות של נראות והסתרה, השחתה ותיעוד. נכיר מושגי יסוד כגון אמנות אדמה, אמנות בצידי דרכים ראשיות, אמנות זיכרון, ציורי קיר וגרפיטי. בנוסף, נבחן את הנעשה בתחום בארץ, הן בתחום קבלת ההחלטות והן בנושא התיעוד.

9306719 "הבו לנו יחידים מתייאשים": חוויית התלישות בתרבות הישראלית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר עודד מנדה לוי

סופרים עבריים שהחלו את כתיבתם בסוף המאה ה-19 ובראשית המאה ה-20 הציגו גיבור מסוג חדש שכונה "התלוש": טיפוס בלתי מחובר, עקור ממקום גידולו, חסר שורשים שאיבד את הקרקע מתחת לרגליו. התלישות סיפקה את הציודוק הכמעט אוניברסלי, הקיומי, לכוח של התחייה, למהפכה הלאומית. א.ד. גורדון אמר "הבו לנו יחידים מתייאשים, כי אין לוחמים גדולים מן המתייאשים הגדולים". התלוש הוא לא (או לא רק) אדם שנתון בשולי החברה והקיום, אולי ההיפך מכך: הוא זה שמבקש חזקה על בית חדש, שרואה עצמו זכאי לבעלות שנגזלה ממנו. בתרבות ובהיסטוריה העברית והישראלית אפשרויות התלישות הן כמעט בלתי נגמרות: עולם ישן מול עולם חדש, דת מול חילוניות, בין מזרחיות לאשכנזיות, בין שפות וכך הלאה. בסמינר דרך טקסטים ספרותיים ועיוניים לצד יצירות אמנות, נבחן את השפה הבינארית הזו ואת משמעותה גם כיום לגיבוש זהויות בסבך התרבות הישראלית.

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה

סמסטר א'

קורסי בחירה משותפים ל-MFA ולסטודנטים מצטיינים מהמחלקה לתרבות חזותית וחומרית: קורסים אלו מזכים את הסטודנט ב-2 נ"ז. דרישותיהם כוללות כתיבת עבודה מסכמת בהיקף רחב יותר ומטלות ספציפיות המפורטות בסילבוס של כל אחד מהקורסים הרלוונטיים. **תנאי הרשמה לקורסים אלה הוא ממוצע 85 בלימודים העיוניים.**

9306669 איך מזהים יצירת אמנות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר אהד זהבי

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצרת או ליוצר, שמחוללים אותה ויוצקים בה תוכן, ולקהל, שחוה אותה ועומד על פשרה. בקורס זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצרים, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרות ויוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה הפרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיהם ומכוונותיהם של האמנית או האמן, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול בעצם הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת מגוון של הוגות והוגים, ובהם ארווין פאנופסקי, סוזן סונטאג, פייר בורדייה, ג'לאל תאופיק, קלייר בישופ, ז'אק רנסייר, שרה חניסקי, אנדרה לפקי ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי להגיב ליצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה).

1700730 קולנוע עכשווי מהעולם הערבי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ראשון 14:30-16:00

איל שגיא ביזאווי

כשמדברים היום על קולנוע עכשווי בעולם הערבי מתכוונים לרוב לסרטים שיצאו מאז "האביב הערבי". ואולם, את שורשיו של הקולנוע העכשווי ניתן למצוא בשנים שלפני הטלטלות הפוליטיות, ואת השפעותיו ניתן לראות גם בארצות שעברו מהפכה. לצד תוצריו של הקולנוע המצרי הפופולרי – תעשיית הקולנוע הוותיקה, הגדולה והיצרנית ביותר בעולם הערבי – התפתחו בעולם הערבי סגנונות וזרמים קולנועיים שביקשו להציב לו אלטרנטיבה. הקורס בוחן את הגדרותיו המשתנות של הקולנוע הלאומי בעידן הגלובלי, ומציע דיון בסוגיות מרכזיות שמעסיקות את הקולנוע העכשווי בעולם הערבי, כמו זהות, לאומיות, מעמד האישה, הגירה, ביקורת המשטר, היחס למיעוטים, היחסים בין המדינה לפרט והתבוננות מחודשת על העבר.

9306709 עיר הנמל כמרחב של שינוי והגירה: עכו, חיפה, יפו

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ראשון 14:30-16:00

ד"ר טל בן צבי

הקורס יתמקד בעיר הנמל כמקרה מבחן של ערים מעורבות במאה ה-20 וה-21. מטרת הקורס היא לבחון את ביקורת המרחב בתרבות החזותית, תוך התמקדות ביצירה אמנותית, תערוכות ופרויקטים אוצרותיים מקומיים בערי נמל בישראל: עכו, חיפה, יפו. הקורס יעמוד על האופנים שבהם תערוכות ופרויקטים אלה מייצגים כתיבת היסטוריה אמנותית חדשה בתרבות החזותית. במהלך הקורס ייבחנו ייצוגים של עיר הנמל הים תיכונית הן כשער למזרח לבאים לנמל, והן כשער למרחב קוסמופוליטי שנפתח להשפעות מערביות. במסגרת כפילות זו יבחנו השפעות אמנותיות מרובות במרחב רב תרבותי שכלל חשיפה לתרבות מוסלמית, נוצרית ויהודית. מבעים שעסקו במסעות ונסיעות ביצירה של אמנים הלוח וחזור אל הערים המעורבות אחרי 1948. כן ייבחנו ייצוגי הסביבות הלימינאליות של הנמל והסביבה הימית לאור חוויות ההגירה דרך הים שהובילו להוויות של

גלות ופליטות. נרטיבים של דינמיות, חוסר יציבות וסכנה בסביבות קו החוף וייצוגים אמנותיים העוסקים בחורבן, הרס ושינוי הסביבה הימית שעוברות ערים אלה.

1700746 אמנות עכשווית וחברה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נעסוק בקשר בין אמנות עכשווית לסוגיות חברתיות. נסקור את התיאוריות הביקורתיות המצביעות על הקשר בין אמנות לחברה ונבחן יצירות אמנות עכשווית העוסקות בנושאים של אקולוגיה, משבר גלובלי, פליטים, מגדר, מעמדות חברתיים ולאומיות. נלמד על גישות תיאורטיות שונות ביחס לקשר בין שני התחומים ונלמד על עבודתם של אמנים ואמניות מודרניים ועכשוויים. בין הנושאים שבהם נדון: אמנות אוונגארד, ההפנינג, עליית האמנות השיתופית ואמנות מהגל השני והשלישי של הפמיניזם. בין האמניות והאמנים שבעבודתם נעסוק: דאדא, ג'וזף בויס, אלן קפראו, ג'ני הולצר, ג'ודי שיקגו, ריקריט טירבאניג'ה, סנטיאגו סירה, ונסה ביקרופט, מרתה רוסלר, מאוריציזו קטלן, אנה מנדיאטה וקארה ווקר. נקרא מכתביהם של תיאורטיקנים כמו ז'אק רנסייר, ניקולא בוריו, שנטל מוף, רוזלינד קראוס, פיטר בירגר וקלייר בישופ.

1700817 מהי תרבות מהי?

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר ליאת פרידמן

האם תרבות מעצבת את זהותנו? ואם כן, מהי תרבות? וכיצד היא מעצבת את אופיינו, את משפחתנו, או את צורת חשיבתנו? מהי תרבות? מה מבדיל תרבות גבוהה מזו הנמוכה? והאם ניתן ללמוד ולהבין תרבות זרה, אחרת ושונה? בסמינר זה נבחן גישות שונות לתרבות. נעיין בכתבים אנתרופולוגים המבקשים לחקור תרבויות זרות ונחקור את האופן שבו ניתן ללמוד תרבות זרה (לוי שטראוס, מוס גייר). נעיין בכתבים ובספרות של מי שהגרו מתרבות אחת לאחרת והתמודדו עם המעבר הבין תרבותי. נפתח עם כתבי רוטו, שביקש להבין כיצד נוצר אי שוויון חברתי שנתקבע כ"טבעי". נעקוב אחרי טענות הפסיכואנליזה שרואה בתרבות מנגנון דיכוי נפשי (פרויד, קריסטבה). נעיין בכתבי ניטשה, המבקש לשרטט את התפתחות התרבות ואת עוותיה ואת ניסיונו של פוקו להבין מדוע תרבות מתבססת על ההנחה שיש "להגן" עליה מפני האויב. נבחן את טענת מרקס ואנגלס הרואים בתרבות תוצר לוואי של עבודה. נקרא סיפורי מיתולוגיה מתרבויות שונות, המבקשות להסביר את מקורותיהן, ונשאל מהו היחס לתרבות בתקופתנו. נשאל, מהי העבודה התרבותית שהאמנות מציעה.

קורסי בחירה סמסטר א'

1700686 תולדות האיור

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 09:30-11:00 במוזיאון ישראל

אורנה גרנות

איורים הם יצירות האמנות הראשונות שאנו מכירים במהלך חיינו. לפני שנכיר את האמנות במוזיאון, ניחשף מילדות לאיורים שנמצא בספרים, ברחובות ועל גבי המסכים שמלווים אותנו ביום-יום.

במהלך הקורס, ננסה להבין מה מייחד את המדיום הראשוני הזה המשלב בין טקסט לתמונות ומה מבדל אותו מצורות הבעה אמנותיות אחרות; מתי איור הוא צורה של המחשה טכנית וכלי אורייני ומתי הוא הופך למבע אמנותי מורכב, רדיקלי, חדשני וחד-פעמי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לבירור מושגי יסוד הקשורים לתחום וללימוד נקודות ציון בהתפתחות האיור. בהמשך הקורס, נתעמק בעבודתם של מספר מצומצם של יוצרים המזוהים כמאייירים מובהקים כמו נורמן רוקול וטומי אונגרר ונכיר יוצרים ייחודים בעלי גוף עבודות איורי-אמנותי אינדיבידואלי מובהק כמו ויליאם בלייק ושרלוט סלומון.

1700675 תרבות פופולרית בעולם הערבי: מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים. הסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני התקוממות. הם סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. בקורס ננתח את תוצרי התרבות הפופולרית והדיגיטלית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים, כפי שהם באים לידי ביטוי בסרטי קולנוע עצמאיים וממסדיים שנוצרו בשנים האחרונות; נבחן גם מוזיקת פופ ערבית כמו גם את סצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, במצרים, בירדן, בפלסטין ובתוניס.

1700763 לא תעשה לך: על החזותי המקראי בספרי בראשית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הקורס נקרא בדקדקנות את סיפור הבריאה האלוהי, שבו מצוי יחס מיוחד בין דמות האלוהים הבורא לאדם הנברא דרך התפקיד המתווך של האמן. נבקש לבחון יחס או מתח זה כמה שמתבטא גם דרך איסור הייצוג האלוהי בעשרת הדיברות. נשאל באיזה אופן שאלת הייצוג האמנותי של האל קשורה למהותו כאמן יוצר, ובאיזה אופן מוטיב זה מהדהד עד היום בתרבות ובאמנות המערבית.

1700803 ספר אמונית: המסע המופלא אל הלב הממשי!

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

פרופ' הילה לולו ליני פרח כפרבירעים

בקורס נלמד וניצור ספר אמונית. בשונה מספר רגיל, ספר האמונית הינו מדיום המאפשר ופותח מקום ליצירה, פעולה, מחקר, איסוף מיפוי וניפוי, מרחב נייד ואינטימי לניסוי רעיונות טקסטואליים וויזואליים, זהויות, מופעים, קריאות וקריעות אישיות, חברתיות ופוליטיות. ספר האמונית מציע חלל בו תחומי רוח וידע מגוונים נפגשים: שירה, סיפור, יומנים אישיים ודימויים הנוצרים במגוון טכניקות, מסורתיות ועכשוויות [תחרוט, משי, חיתוך עץ, ציור, רישום, כתב יד, צילום, מדיות ותרבות דיגיטלית] הספר כבמה אינטימית המורכבת ממגוון חומרים המולחמים יחד, מזמינים למפגש אינטימי בין היוצר. לצופה: שיטוט, קריאה, התבוננות, מגע, קירבה וריחוק. בקורס נבקר בסדנת ההדפס בירושלים, נפגש עם אנשי מחקר ויוצרים בתחום. פיתוח פרויקט אישי מונחה של המשתתפת.

1700702 אמנות והעיר הגדולה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

רותם רוף

מהי אמנות עירונית? במרכז הקורס עומדת חשיבה על היחסים ההדדיים שבין אמנות למושג העיר, במבט היסטורי וגלובלי. בקורס נסקור את האופנים שבהם תיאוריה וביקורת, פרקטיקות של אמנים, פעילים חברתיים, קוקלטיבים, מוסדות וקובעי מדיניות השפיעו על יחסי הגומלין בין האמנויות לבין המרחב הציבורי ועיצבו אותם, ונתבונן בדוגמאות מרחבי העולם כדי להבין את ההקשרים החברתיים, הגאוגרפיים והפוליטיים שלהם. נציג את המגמות המובילות ביחס למקומה של אמנות בחלל האורבני – החל מאמנות מונומנטלית ואמנות חוצות ועד לתפיסות עכשוויות של אמנות בקהילה ואמנות השתתפותית, כשהחלל העירוני והצופה הופכים לחלק אינטגרלי מהעבודה.

2700642 קומיקס ישראלי אתמול והיום

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 12:00-13:30

צחי פרבר

מטרת הקורס היא להציג את האופן שבו נתפסת ההווה הישראלית, על גווניה הרבים, באמצעות הקומיקס. הקומיקס הישראלי שנוצר טרם קום המדינה וממשיך להתפתח גם בימינו, משקף את ערכי החברה ואת תכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא וביטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהווה הישראלית. במהלך השיעור, יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו בעיתוני ילדים, לפני ואחרי קום המדינה, בעיתונים יומיים, ובספרים (הנובלה הגרפית). במקביל לכך, נארח בשיעור שבעה ציירי קומיקס ממגזרים שונים.

1700813 מרעיון לטקסט: סדנה לכתובה יוצרת בערבית

2 ש"ס, 2 נ"ז

עלא חליחל

יום א', 12:00-13:30

רעיונות יש אינסוף. הם מתרוצצים במוח ובלב, עד שנדמה לפעמים שבלתי אפשרי לנסחם בבהירות ובקלות על הדף. סדנה זו מציעה כלים מעשיים לפיתוח מהלכי כתיבה וניסוח בערבית, במטרה להפוך רעיונות וסיפורים אישיים לטקסטים שיכולים ללוות יצירות ומדיומים אחרים, או שכאלה שעומדים בפני עצמם.

הסדנה תתמקד בשני היבטים עיקריים: ההיבט האנושי-אישי דרך חיפוש חומרים וחוויית אישיות שביכולתן לשפוך אור על מושגים בסיסיים שעיצבו ומעצבים את ההווה שלנו כיוצרים. ות ויוצרים. ות בדרך, במיוחד בהקשר התרבותי-פוליטי של המשתתפים/ות. ההיבט השני יתמקד בתרגולים ובמושגים בסיסיים בתהליכי כתיבה כמו עלילה, פיתוח דמויות, תמות וסיפורת כמהלך מתפתח. הסדנה תשלב עבודה קבוצתית במהלך המפגשים, לצד עבודה אישית של כל משתתף/ת עם המנחה.

1501002 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים." (ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).
במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך.
ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי.

1700813 ספר פתוח – זהות, זיכרון ודמיון בספרי אמן. כתב מפתוח: الهوية والذاكرة والخيال

في كتب الفنانين

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

עלא חליחל וצחי פרבר

נבקש לחקור בקורס זה את ספר האמן ככלי להבעה אישית, פוליטית ותרבותית. הקורס מתקיים בהנחיה משותפת של הסופר והמחזאי עלא חליחל והמאייר והסופר צחי פרבר, וישלב סטודנטים יהודים וערבים במסע יצירתי ומעמיק של כתיבה, איור, דפוס ויצירה חומרית. דרך קריאה מודרכת בטקסטים ספרותיים, עיוניים וויזואליים – כמו גם בהתנסויות מעשיות בסדנה – נבחן את ספר האמן כמרחב בין-תחומי הפותח מקום לדיאלוג בין תרבויות, בין שפות ובין נרטיבים אישיים וקולקטיביים. נדון בנושאים של זהות, שייכות, נוף, זיכרון והיסטוריה – ונשאל כיצד ניתן לגולל סיפור אישי בתוך אובייקט חומרי, אינטימי ומטאפורי כמו ספר. במהלך הסמסטר יצרו הסטודנטים עבודות אישיות ובינאישיות, תוך שיתופי פעולה המבקשים להציע נרטיב אחר – מורכב, רגיש ורב-קולי הקורס יסתיים בהצגת ספרי האמן בתערוכה קבוצתית.

1700504 זכויות יוצרים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

עו"ד איל פרייס

מטרת הקורס היא להכיר את עולם הקניין הרוחני, ובמיוחד את עולם זכויות היוצרים ביצירות אמנות שימושיות, באדריכלות, בתצלומים, ביצירות התקשורת החזותית, בצורפות ובעיצובים תעשייתיים. נלמד על ההתפתחות המהירה בתחומי הדיגיטל והבינה המלאכותית. נלמד מי הבעלים בתחום הקניין הרוחני, מה השימושים המותרים (והאסורים) ונעסוק אף ב"זכויות מוסריות" לקרדיט ובמניעת שינויים ביצירה. נסקור גם מסחור זכויות קניין רוחני והגנה בין-לאומית על זכויות אלה.

1700814 האינקובטור לקיימות / ליווי פורום האקלים הישראלי

2 ש"ס, 2 נ"ז, שנתי פעם בשבועיים

יום א' 16:30-18:00

ד"ר אלעד פרסוב וורד שפירא

האם יצירה יכולה לחולל שינוי אמיתי? בקורס האינקובטור לקיימות נצא לגלות את כולם הטראנספורמטיבי של תחומי העיצוב, האמנות והאדריכלות – בעבודה שוטפת עם פורום האקלים

הישראלי ושותפיו. הסטודנטים. ות בקורס יתחלקו לקבוצות רב-מחלקתיות ויפעלו בשיתוף עם אנשי מפתח בתחום הקיימות, במגוון פרויקטים ברמה הלאומית והמוניציפלית. העבודה תיעשה בליווי אישי של צוות הקורס, לצד ייעוץ מקצועי, סיורים, סדנאות והרצאות אורח של דמויות מפתח מהשטח. הקורס בנוי כמרחב למידה שיתופי, המשלב חקירה, יזמות, יצירה ויישום. הוא שם דגש על עשייה אמיתית עם קהילות – בצלאליות, עירוניות וארציות – תוך חיבור בין ידע עיוני, כלים עיצוביים ואקטיביזם סביבתי.

1700774 קריאת טקסטים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 11:00-13:30

ד"ר ליאת פרידמן

קורס זה מתמקד בקריאה צמודה של טקסטים ביקורתיים. מטרתו לאפשר לכל סטודנטית וסטודנט להתעמק בטקסט מסוים, לקרוא אותו לעומק, לשרטט את המהלך הטיעוני של הטקסט ולזהות את נקודות התורפה שלו. בנוסף, נעקוב אחר הציטוטים והמקורות המוזכרים בטקסט, נבחן אותם ונחקור את דיוקם. נבחן את מבנה הטקסט, את אופיו ואת ייחודו ונשאל אם הטקסט פונה לשיח הרחב בנושא מסוים או מתמקד רק בהיבט נבחר כדי לצמצם את הדיון. הסטודנטים. ות מתבקשים להביא לשיעור הראשון טקסט אחד איתו הם.ן מתמודדים.

What is Philosophy? 1700742

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-15:30

ד"ר ליאת פרידמן

Some say that philosophy is the art of asking questions. Some say that we do not even know how to ask questions. Others argue that philosophy is the love of knowledge, while others argue that philosophy is the tools by which knowledge can be acquired.

This course will examine a few philosophical texts. We will read Gilles Deleuze's *What is Philosophy*; Donna Haraway's "Manifest for Cyborg;" Bruno Latour's "We've never Been Modern;" Graham Herman's *Object-Oriented Ontology: A New Theory of Everything*; and the Marquis de Sade's "Philosophy in the Bedroom." In so doing, we will try to understand the desire we have to understand, to learn about and to know what something is. And ask, along with Nietzsche, whether the will to know is philosophical or merely exhibits our desire for control.

1700809 חיים עם טכנולוגיה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 16:00-17:30

ד"ר ליאת פרידמן

פריץ לאנג (מטרופוליס, 1927) צ'ארלי צ'פלין (זמני מודרנים, 1936), רידלי סקוט (בלייד ראנר, 1982) והאחיות וצ'אוסקי (מטריקס, 199, 2003, 2021) הם.ן רק חלק מהבמאים. יות שהציגו עולם שנשלט על ידי טכנולוגיה וככזה מאמלל את בני ובנות האדם ומנתק אותנו מטבענו. אך עם הביקורת השלילית על השפעתה הרעה של הטכנולוגיה, אפשר גם למצוא דרכים אחרות להבין את אורח החיים האנושי,

ביחד עם, לצידה של וכחלק בלתי נפרד מהטכנולוגיה. הטכנולוגיה נתפסת כמעשה ידי האדם/האישה מעצם הטבע האנושי. כלומר טכנולוגיה קיימת לכל אורך ההיסטוריה. בקורס זה נתמקד בצורות שונות להבנת הטכנולוגיה ונתמקד באופן שבו השינויים באדם, באשה ובאורחות החיים שלנו מעצבים את תפיסת העולם וחמבנים את החברה בכלל. נבחן יצירות אמנות, סרטים וסיפורים על טכנולוגיה (כגון: אנדול, קלינג'מן, רידלר, אך גם שלי, קפקא, אסימוב, מקיואן, צשין ועוד). נקרא גם בהגותם. של מרקס, בנימין, היידגר, אלול, סימודיון, לאטור ועוד... אכן, נצרך טכנולוגיה כדי להקיף את ממדי התופעה.

1700774-1 קריאת טקסטים - באנגלית

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ג', 18:00 – 20:00

ד"ר ליאת פרידמן

קורס זה מתמקד בקריאה צמודה של טקסטים ביקורתיים. מטרתו לאפשר לכל סטודנטית וסטודנט להתעמק בטקסט מסוים, לקרוא אותו לעומק, לשרטט את המהלך הטיעוני של הטקסט ולזהות את נקודות התורפה שלו. בנוסף, נעקוב אחר הציטוטים והמקורות המוזכרים בטקסט, נבחן אותם ונחקור את דיוקם. נבחן את מבנה הטקסט, את אופיו ואת ייחודו ונשאל אם הטקסט פונה לשיח הרחב בנושא מסוים או מתמקד רק בהיבט נבחר כדי לצמצם את הדיון. הסטודנטים ות מתבקשים להביא לשיעור הראשון טקסט אחד איתו הם. מתמודדים. הקורס יתקיים בשפה האנגלית בזום.

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה

סמסטר ב'

1700651 קלאסיקה מאוירת לילדים

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 09:30-11:00 במוזיאון ישראל

אורנה גרנות

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאויר לילדים מן המאה ה-19 ועד ל-Picture-book של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב באיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי, ובאופן ספציפי בספר המאויר לילדים כסוגה ייחודית. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאויר תיעשה מתוך הכרה בתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים להתהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמה: יהושע הפרוע, פו הדוב, פיטר ראביט והקוסם מארץ עוץ. מאיירים לדוגמה: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגרר.

1700810 להיות אחר/ת

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

פרופ' דרור פימנטל

שאלת היחס לאחר/ת היא מהשאלות החשובות ביותר הניצבות בפנינו כיום, בהיותה בעלת השלכות חברתיות ופוליטיות מרחיקות לכת. במהלך הקורס נבחן את דמות האחר/ת כפי שהוא משתקף

בהגות, באמנות ובקולנוע. בהקשר זה נבחן דמויות כמו ניצול השואה, הפליט, המשוגע והנוכרי, ונשאל מהו היחס הראוי לאחר/ת. בתוך כך נתוודע למושגים הקשורים לשיח האחרות כמו חיים חשופים, האחר הגדול, אידיאולוגיה אתיקה ומתנה.

1700740 הוליווד שעל הנילוס – תמות מרכזיות בקולנוע המצרי

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 10:00-11:30

איל שגיא ביזאווי

מצרים היא המדינה היחידה במזרח התיכון שפיתחה תעשיית קולנוע עצמאית עוד בתקופה הקולוניאלית, כשהייתה תחת שליטה בריטית. מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ושל תרבות הנתונות בתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים-מצריים, ערביים ואסלאמיים, ושימש בין היתר ככלי להבניית תרבות וזהות מצרית מודרנית. במהלך הקורס, נסקור את תולדות הקולנוע המצרי ונתמקד במספר תמות עיקריות, תוך התייחסות להתפתחויות חברתיות ופוליטיות במצרים של המאה ה-20 וה-21. נצפה בסרטים מצריים ונקיים דיון שיתבסס על קריאה טקסטואלית וקונטקסטואלית של הסרטים ועל קריאה ממוקדת של חומר אקדמי, במטרה לפענח קודים פנים-תרבותיים שיתרמו להבנת הסרטים וההקשר ההיסטורי והחברתי שבו נוצרו.

1700755 מעצבים במחלוקת

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר עופר כהנא

אנחנו בעיצומה של מלחמת תרבות. בתוך החברה הישראלית יש מחלוקת עמוקה על ערכיה, על אופייה, על אופן התנהלותה הרצוי ועל עתידה של המדינה היהודית והדמוקרטית. על במת האמנות, העיצוב והתקשורת מתנהל הוויכוח הנוקב הקשור גם באתיקה – התחום הפילוסופי שנבחנת בו השפעתם של מעשים על אנשים אחרים ועל העולם. מטרת הקורס היא ללמוד כיצד תוצרי העיצוב שלנו ושל אחרים משפיעים על חייהם של בני אדם – על תפיסת העולם הערכית שלהם, על הדימוי העצמי שלהם ועל הבחירות האישיות והפוליטיות שלהם. באמצעות צפייה בסרטים, ניתוח תוצרי עיצוב, שיחות עם יוצרים אורחים, קריאה של מאמרים ודיון בכיתה, נברר: מה הקשר בין אסתטיקה לאתיקה? מהן הדילמות האתיות הכרוכות במעשה העיצוב ומה עשויים להיות פתרונותיהן? מהם הערכים שעל פיהם אנחנו מפרשים ושופטים טקסט, דימוי או מוצר? ובעיקר – מאיפה הגרלנו את הערכים האלה, והאם אנחנו מספיק אמיצים כדי לאתגר אותם?

1700760 אהבה ומוות (ארוס ותנטוס) מיוון ועד משחקי הכס

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר רוני עמיר

הקורס יעסוק באהבה ומוות (ארוס ותנטוס), שני יצרים מרכזיים בנפש האנושית. בקורס נקרא טקסטים ספרותיים העוסקים באהבה ובמוות מהמיתולוגיה והפילוסופיה היוונית, דרך תיאוריות פסיכולוגיות וסוציולוגיות. נתבונן בדימויים חזותיים של ארוס, אפרודיטי, האדס ועולם השאול באמנות עכשווית בעבודות של טרייסי אמין, טינו סגל, דמיאן הירסט ואחרים. במהלך הקורס נדבר על סוגי אהבה שונים, כמו אהבה עצמית (נרקסיסטית), אהבה זוגית (רומנטית), אהבה הורית, אהבה לחפץ או לדבר, אהבה אפלטונית ואהבה בעידן קפיטליסטי. נעסוק גם בחרדת המוות ובמוות כיצר

של תוקפנות והרס, ונדון בתפיסות שלפיהן המוות הוא סוף מוחלט, למול אחרות שבהן הוא מופיע כפתח לחיים הבאים או לגלגול נשמות. מטרתו של הקורס היא לעודד שיחה והבנה בנושאים אלו ולפתח מודעות עצמית לחיינו כבני אנוש.

1700669 מגמות במדיניות החינוך של ישראל

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 12:00-13:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגיים והביורוקרטיים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתם לתחום החינוך לאמנות. נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים שבהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופיה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל, נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן, נעסוק בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על-ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

1700761 "מיכל בעל שני ברזים": יוצרים בין סיפור לציור

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר עודד מנדה לוי

בדיוקן עצמי מוכר של הצייר והסופר נחום גוטמן, נראה גוטמן עומד עם הפנים אלינו, מצייר ביד אחת וכותב באחרת, והטקסט בכתב ידו, המקיף את האיור, מנסח עיקרון פואטי, אך גם רגשי: "אדם זה (והוא אני) מעסיק עצמו, לכאורה, בשתי מלאכות, אך באמת הוא עושה את מה שלבו רוצה, הווה אומר: מלאכה אחת". הדיוקן מהווה כשלעצמו יציר כלאיים מניפסטי, המשלב איור וטקסט. בקורס נבחן את תכונת ההיברידיזציה לסוגיה השונים, החל מאינטראקציה של שני רכיבים המגיבים זה לזה ויוצרים תרכובת או אזורים של חפיפה ועד עשייה מקבילה, אובייקט לחוד וטקסט לחוד. "לאמנים הכותבים מהזן החדש", העיר יאיר גרבוז בדבריו על השידוך שבין האמן הוויזואלי לפרוזאיקון, "הפרוזה משמשת עיניים, המלים הם כלי התבוננות בעולם." ננסה להבין מה משמעות פעולת החפיפה או ההקבלה האמנותיות, מה מקורותיהן ומה תכליתן האמנותית.

1700670 אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית נתפסות פעמים רבות כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים ובני-סמכא שאינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה. מנגד, האמנות וטיבה מזוהים כתוצר של תהליכי חברות (למידה וחניכה), שבעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, "לדובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, ושלכאורה קודמים לתהליך הלמידה. ויש גם המתייחסים לאמנות כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור והייצוג של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוונים, קטגוריות שונות, קלסיפיקציות וקולות "מושתיקים". הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים

הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם, בשדות תרבות שונים ובתחום האמנות הפלסטית בפרט.

The Unsustainable Self 9306715

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר גל הרץ. באנגלית

The climate crisis has been defined by the UN as the most serious threat to the future of humanity. Current approaches aimed to address this threat stress the need to limit and make better use of natural resources as well as educate about sustainable consumption. Yet such approaches overlook a crucial question: how did we get to a situation of over-exploitation of resources and to an acute disruption of world order from the first place? The answer suggested in the seminar is that the Enlightenment project has brought about a break between man and nature that has led to a constitution of a subject craving for more than she or he needs – an unsustainable self.

We will explore the option that addressing the challenge calls to fundamentally rethink human-nature relations and that public indifference in relation to the crisis calls the very notion of the modern self in question. We will read various thinkers who dealt with the formation of the self and its (un)sustainability from the times of Enlightenment to the present.

Encounters with Kafka 1700767

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד', 14:00-15:30

פרופ' ויויאן ליסקה ד"ר ליאת פרידמן. באנגלית

To encounter Kafka means not only to understand the extensive criticism of modernity Kafka has offered, but also to be able to recognize the impact of his writings, style and thought on contemporary writers, artists, thinkers: Chaplin Camus, Sartre, Arendt, Benjamin, Kundura, Nabakov, Becket, Calvino, Highsmith, Grass, Lynch, Ginsberg, Celan, Oates, Davis, Derrida, Deleuze, Kofman... to name a few. Kafka's appeal is the focus of this course. We shall read a few Kafka's short stories along with the literature, the art works and films his stories have inspired. We will examine the impact the encounter with Kafka has occasioned.

1700818 תאוריות ביקורתיות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 18:00-16:30

ד"ר ליאת פרידמן

מהי תיאוריה? מה ההבדל בין תיאוריה והשערה או דמיון פורה? מהי ביקורת? האם כל פסילת דבר מה הוא סוג של ביקורת? מה הופך ביקורת, וגם תיאוריה, לביקורת או תיאוריה טובה? מהן תיאוריה או ביקורת גרועות? בקורס זה נסקור הוגים והוגות שפעלו בשדה התיאורטי והביקורתי. נבחן שיטות, מושגים, מהכלים וכלי ביקורת שונים. נתמקד בעיקר בעשייה הביקורתית העכשווית ונשאל על מצבה של הביקורת כיום. כדי לבחון את המצב העכשווי, נסקור הוגים כגון מרקס, ניטשה ופרויד. נקרא את ממשיכי דרכם, חוקרים. ות כגון ברגסון, היידגר, דה בובאר, מרלו-פונטי, פוקו, דרידה, דלז, קריסטבה, הראוואיי, בארד, אחמד, היילס, זובוף ועוד... ונשאל, מהו המצב הביקורתי כיום? מי בכלל רוצה ביקורת?

1700815 משחקים פילוסופיים

2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר קיץ. מועד יפורסם

ד"ר יובל קרמניצר, עידן רוזה

תחום המשחקים הוא שדה דינמי ועתיר התפתחויות, ומהווה את תעשיית הבידור הגדולה בעולם. הקורס מציע מבט ביקורתי ופילוסופי על עולם המשחקים, תוך חקירת ההיסטוריה של המדיום, המשמעויות התרבותיות שמשחקים מייצרים, והשאלות הפילוסופיות שהם מעלים על מציאות, זהות, סוכנות ואתיקה. דרך משחק משותף, עיון בטקסטים תיאורטיים ושיח ביקורתי, נבחן את היחסים בין משחקים, טכנולוגיה וחברה, ונפתח אוריינות ביקורתית ביחס למדיה אינטראקטיבית. הקורס יעודד חשיבה מעמיקה על תפקידנו כשחקנים, כיוצרים וכמשתתפים בשיח התרבותי שמעצבים משחקים – בין אם מסחריים, עצמאיים, אמנותיים או חינוכיים. הקורס מיועד לסטודנטים/ות מכל תחומי היצירה והעיצוב, ומתאים גם למי שאין לו רקע במשחקים.

שנה ד'

1-9306667 קורס מלווה פרויקט גמר בצילום

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א', 18:00-16:30

ד"ר אורלי שבי, ד"ר רותי גינזבורג

פרויקט הגמר, המתקיים בתום השנה הרביעית ללימודים, הוא השיא של הלימודים באקדמיה לאמנות ועיצוב. לכן, עליו לשקף את היכולת ליצור באופן מעשי יצירה מקורית וחדשנית, כמו גם מיומנויות מחקר אקדמיות. מטרת הקורס היא להעשיר את החלק התיאורטי והמחקרי של פרויקט הגמר, תוך עיגונו בשיח אקדמי וביקורתי רלוונטי. מאחר שכל סטודנט יעסוק בנושא שונה, קורס זה ייערך (למעט שיעורים מקדימים אחדים) במתכונת של הנחיה אישית שמטרתה להקנות לכל סטודנט ידע בתחום התמחותו ולהרחיב את ידיעותיו בנושאים הקשורים למחקרו האישי. הקורס מעניק לסטודנט 2 נ"ז במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

קורסי המקבץ הבינתחומי

סמסטר א'

1700791 סינדרום ירושלים: המשוטטים

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

ד"ר אורית בולגרו ואמיר יציב

סינדרום ירושלים (או תסמונת ירושלים) הוא סוג של הפרעה נפשית, בה אדם לרוב תייר או צליין הנמצא בירושלים משוכנע שיש לו כוחות אלוהיים ומשיחיים. הקורס נפתח ביחידת מבוא עיונית על אודות עולם התיירות, שלאחריה נפגוש אנשים ומקומות, כתיירים משוטטים. לאחריה יתנו כלים שונים להתבוננות ויצירה וירטואלית ובחלקו האחרון של הקורס יכלול פרויקט חזותי של בניית מרחבי בריחה לדמויות שפגשנו, מרחב שמבוסס על טכנולוגיות וירטואליות ועולם הגיימינג, שייבנה בשיתוף עם האמן אמיר יציב (המחלקה לצילום ואמנויות המסך). כך נלמד בקורס ליצור דימוי מבוסס מחשב (CGI – Imagery Generated Computer) בסטודיו חדש וייעודי של המחלקה לצילום "Studio Production Virtual" אשר יספק את התשתית הטכנולוגית.

1700793 צילום, אקטיביזם ומפגש אנושי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

איתן שוקר

במהלך הקורס נבחן פרקטיקות שונות של שימוש בדימוי הצילומי ככלי להתערבות במרחב הציבורי, לדיאלוג, העצמה ונקיטת עמדה. נחקור מרחבים וקהילות סמוכים לקמפוס ליצירת שיתופי פעולה. נלמד כיצד המדיום הצילומי יכול להתקיים כפרקטיקה של התנגדות, לצד אפשרות לרתימתו לחיבור, תקשורת ושיח. הלמידה תכלול מתודולוגיות של התערבות (intervention) ועקרונות של פיתוח פרויקטים השתתפותיים (participatory). הקורס יעניק כלים לניתוח ביקורתי של פרויקטים, תוך בחינה של ההקשרים החברתיים, הכלכליים, הפוליטיים והאתיים. במהלך הסמסטר הסטודנטיות יתנסו בעבודה בקבוצות קטנות שיכללו סטודנטים ממחלקות אם שונות לתיעול היכולות ונקודות המבט השונות לפיתוח ומימוש תרגילים ומיקרו מיזמים.

1700692 אחרי המפה: מיפוי, ניפוי ובידוי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

חן שפירא

הקורס מבהיר את המשמעויות של מיפוי ושל דרכים לארגון של מידע חזותי הרלוונטיות לתחומי האמנות, העיצוב והצילום.

הקורס סוקר מתודולוגיות ופרקטיקות של חקר המרחב, תיאור המרחב והצגת המרחב, החל ממסורות מקובלות באמנות ובמדע לתיאור הטריטוריה באמצעות המפה כגון פרספקטיבה, קרטוגרפיה, צילום אוויר וניווט לוויינים ועד למתודות חדשות של מיפוי דאטא, מיפוי מערכות, אוכלוסיות וכדומה כולל יצירה והמצאה של מפות דמיוניות ומפות וירטואליות. הקורס מדגיש את ההיבטים האמנותיים של המיפוי מתוך הנחה שכל מפה היא ציור וכל ציור הוא מפה, ומדגיש את ההיבטים הפוליטיים, החברתיים והתרבותיים של מיפוי כפרקטיקה של ידע ושל כוח וכדרך להגדרת מקומו של היחיד ביחס למרחבים החברתיים, התרבותיים והפוליטיים.

1700757 מתי זה זמן איפה זה מקום (בשיתוף עמותת אליון וקרן שלם)

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד', 17:00-14:00

רותי קנטור, טל מור סיני

"מתי יוצא האוטובוס שלי? איפה נמצאת תחנת הרכבת החדשה? מחרתיים יש לי יום הולדת עוד כמה זמן זה? איך אני אדע מתי העוגה מוכנה? איך אדע להגיע למקום העבודה שלי? מתי מסתיים החג? איפה זה בכלל בצלאל?" איפה אני מרגישה בבית? שייכות זה בהקשר של מקום או אנשים? **מתי זה זמן, איפה זה מקום?** הינו קורס מעשי שמטרתו חיבור סטודנטיות וסטודנטים מבצלאל עם אנשים עם מוגבלות שכלית, פיזית וחושית על מנת לקיים דיון על מושגי זמן ומרחב ולאפשר הנגשתם לאנשים אלו כמו גם דיון ברגשות, שייכות, שמחה ועצב. המפגשים והעבודה בקורס, יאפשרו למידה ושימוש בכלים חזותיים ומיומנויות מתחומי האמנות, העיצוב והאדריכלות להגברת יכולות העצמאות, הביטחון, הניידות ושיפור חיי היום יום של אנשים עם מוגבלות, ויצירת חוויה והעצמה משותפת ומשמעותית לכל המשתתפות. ים בקורס תוך כדי יישום שיטות עבודה ויצירה בדיאלוג מתמיד.

זהו פרויקט חברתי בעל משמעות עמוקה והשפעה ישירה על קבוצה של אנשים בוגרים עם צרכים מיוחדים. השתתפות בקורס מחייבת נוכחות רציפה ופעילה.

בנוסף, לאחר הקורס, תתאפשר תוספת של 2 נ"ז עבור מעורבות חברתית.

הקורס פתוח לסטודנטיות וסטודנטים מכל המחלקות בשנים ג-ד.

הקורס זוכה לתמיכה של 'קרן שלם' וזו הזדמנות לקחת חלק בפרויקט ייחודי המעודד שילוב אנשים עם מוגבלות שכלית, פיזית וחושית במוסדות אקדמיים לאמנות ועיצוב, מתוך כך חלק ממהלך הקורס, תהליכי העבודה ותוצרי הקורס יוצגו בתערוכה/ אתר /סרט- כפי שיוחלט במשותף ע"י כל משתתפי הקורס ובמימון מיוחד.

987040172 טביעת קול

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

דניאל מאיר

הקורס מציע מחקר דרך הקשבה שונה בתוך העיר ירושלים. ירושלים מציעה נוף קולי מיוחד משלה, מהקפוניה של רעשי העיר המודרנית ועד הקט, הייחוד והגיוון של העיר העתיקה ומסורות עתיקות. העיר היא יצירה מוזיקלית המשלבת היסטוריה בחיי היומיום. אמנות הסאונד היא תחום אמנותי שבו הצליל משמש כמדיום. מדובר בסוגת אמנות בין-תחומית המבוססת על ידע בתחומים רבים ומגוונים: החל מהאספקטים הפיזיקליים של הצליל, דרך סוגות של אמנות חזותית ועד לסוגיות המעסיקות כיום את האמנות העכשווית. הקורס יחקור לעומק מאפיינים אודיטוריים של העיר ירושלים ויביא לידי ביטוי מאפיינים אלה דרך פרויקט כיתתי שייקבע בתחילת הסמסטר.

1700795 פוטוריזם ירושלמי (באנגלית)

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום רביעי 17:00-14:00

ד"ר מעין שלף

הקורס **פוטוריזם ירושלמי** יעסוק במחשבות עתידיניות באמנות ובדמיון פוליטי, ויבחן את המופעים שלהן במדיומים ובתחומי חשיבה מגוונים, בין **תיאוריה, צילום, עיצוב, אדריכלות ואמנות**. אל מול תקופה מלאת אתגרים שבה הקיטוב בין קהילות ויחידים הולך ומתגבר ותפיסות דיכוטומיות של זהות תופסות אחיזה, הקורס **פוטוריזם ירושלמי** מבקש לדמיין עתידים אחרים באופן שיפתח מחשבה ביקורתית ורגישות לאחר, יעורר תקווה ויעודד מעורבות אזרחית. במהלך הקורס נבחן את המושג

פוטורזם, נדון כיצד התפתחו תנועות אלה כמשקפות של זהות ומקום, נחקר מקורות שונים ונתבונן בדוגמאות רב-תחומיות ביניהן ספרות, מוסיקה, קולנוע, עיצוב, ארכיטקטורה ואמנות, עם דגש מיוחד על צילום והדימוי הנע. במהלך הקורס יינתנו תרגילים שונים, לצד קריאה משותפת וקריאת בית של טקסטים. הסטודנטים יעבדו בצוותים רב-תחומיים לאורך הסמסטר ליצירת עבודות הגמר שיוצגו בתערוכה וילוו בטקסט שיכתבו הסטודנטים. הקורס יתקיים בשפה האנגלית.

סמסטר ב'

1700795 כשפגשתי זברה ברכבת הקלה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 14:00-17:00

אלהם רוקני

כשפגשתי זברה ברכבת הקלה הוא קורס העוסק בהעברה תרבותית דרך איסוף ושימור סיפורי עם ועדויות. הקורס יתקיים השנה בשיתוף פעולה עם ביה"ס התיכון למדעים ולאמנויות אבדאע בשיח ג'ראח, בתמיכת עמותת תרבות בירושלים ללא גבולות (JCU). מטרת הקורס היא הכרות עם העולמות השונים מהם מגיעים הסטודנטיות.ם והתלמידים, ויחד עם הידע והדיסציפלינות השונות שהם מביאים, להגיע לנקודת מפגש של שיח ועשייה. הסטודנטים והתלמידים מתיכון אבדאע, יחקרו ויאספו חומרים מסביבתם הקרובה ויגיבו אליהם באופן ויזואלי (צילום, וידאו, איור, ציור, קולאז' וכו') ולבסוף נאגד יחד את החומרים לתוצר כיתתי משותף. תוצרים אלו יהוו גלגול נוסף בייצוג והעברה תרבותית של אינדיבידואלים וקהילות מירושלים שקולם לא תמיד נשמע. השיעורים ישלבו מחקר שטח ואיסוף חומרים, הכרות עם מופעים שונים של העברה תרבותית ועבודה כיתתית משותפת.

הפצתה של היסטוריה שבעל פה, אישית ותרבותית, הוא תהליך מחייה אשר מקשר אנשים זה לזה וכל אחת לעברה. פולקלור הוא כלי חשוב בשמירת מסורות זהותיות, תרבותיות וסיפוריות של עמים. בתקופה שבה בני אדם מהגרים ובורחים במסות גדולות בשל מצבי מלחמה והישרדות, הם לוקחים עמם בעיקר זהות, תרבות, וזכרונות. עדויות וסיפורי עם האמצעים להעברת היסטוריה ופולקלור, הם גוף ידע המכיל מנהגים ומסורות העוברים מדור לדור ומשתנים עם הזמן. זהו מרחב בו האישי והפוליטי מצטלבים. לסיפורים אלה תפקיד ביצירת זיכרונות וזהות של פרטים בחברה רב תרבותית כמו התרבות הישראלית. מפגש זה יאפשר דיון מעמיק בריבוי תרבותי ומציאת מכנה משותף ביניהם, וזאת במקביל לריבוי הדיסציפלינות מהם מגיעים הסטודנטים, והעברת הידע החומרי והחזותי ביניהם במסגרת הקורס.

סמסטר קיץ

1700796 להתבונן בירושלים / אל קודס: לקסיקון תרבותי-פוליטי-חזותי

3 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם

ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה, ד"ר אריאל הנדל

ירושלים / אל-קודס מציגה שילוב ייחודי של תנאים עירוניים מעוררי מתחים: היא מחולקת בין מזרח למערב, ובין שכונות פלסטיניות, חרדיות וחילוניות-מסורתיות. בקורס נחקר יחד את ירושלים / אל-קודס בכלים רב-תחומיים, המעודדים שיתופי פעולה רב-מחלקתיים. המסגרת המארגנת תהיה הבניית לקסיקון תרבותי-פוליטי-חזותי, שבמסגרתו קבוצות של סטודנטיות.ים יחקרו מושגים שונים

בהקשר הירושלמי הקונקרטי, תוך שימוש במתודולוגיות שונות של איסוף מידע ומדיומים מגוונים להצגה. המושגים יוכלו להיות מופשטים או קונקרטיים; מעשה ידי אדם או טבעיים; מכשירים; מקומות ועוד. הקורס יעודד פתיחות ונועזות מתודולוגית ותיאורטית. תוצרי הקורס יהוו לקסיקון מושגי ואטלס ביקורתי של העיר. מתוך כך, נבקש לפתוח אפשרות לעתיד שונה של הכלה, דאגה, צדק ושיתוף פעולה בין האוכלוסיות השונות המרכיבות יחדיו את העיר.

1700794 יש אבנים עם לב אדם או: דבר אל העצים ואל האבנים

3 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם

ד"ר ליאת לביא

מה יכולות אבנים לספר לנו על עצמנו? וכיצד ניתן לגרום להן לספר את סיפוריהן, או סיפורינו בשפה אנושית? בקורס נפגוש אבנים, נחקור אותן ונדובב אותן, כדי לזכות בנקודת מבט חדשה על הקיום האנושי במרחב הירושלמי ולחולל שיחות חורגות מטווח האפשרי. במהלך שבוע של עבודה אינטנסיבית נרכוש מיומנויות חדשות בכלים מבוססי בינה מלאכותית, נתנסה באפיון ספקולטיבי ונראטיבי, נפתח מיומנויות הצבה ובחינת הקשר מרחבי, נברא עולמות ונקודות מבט, ונתנסה במהלכים ספרותיים של עיצוב שיחה. הקורס נשעו על תיאוריות עכשוויות בתרבות חומרית ועל פנומנולוגיה ספקולטיבית. בציר המעשי הקורס משלב בין אמנות - מחקר להתערבות site specific, ועבודה מבוססת Ready made, מחקר משדה הארכיטקטורה ועיצוב אורבני, ועיצוב - בפרט עיצוב ספקולטיבי, storytelling ועיצוב אינטראקציה מבוסס בינה מלאכותית.

1700690 אמנות קצה: ריבונות, משמעת וביטחון במגרש הרוסים בירושלים. באנגלית

3 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם

הדס קידר

הקורס עוסק בקשר בין מיקומו של קמפוס בצלאל בין שני אתרי ענישה וכליאה ומעלה שאלות אודות הקשר בין מעקב, ענישה, כליאה, המוסד האקדמי ויצירה. הקורס יתחקה אחר השונה והמשותף בין הנושאים הללו באמצעות קריאה ודיון בטקסטים, סיור לימודי ב"מוזיאון אסירי המחתרות", מפגש עם אנשי מפתח העוסקים במפגש בין אמנות, עיצוב אדריכלות ופשיעה, אנשי משפט וקצינים מתחנת המשטרה הסמוכה ויסיימו בתערוכה שדנה בנושא מזוויות שונות.

לקלף את קירות הזכוכית – האנשים והאבנים מעבר לקירות הזכוכית

3 ש"ס, 2 נ"ז

מועד יפורסם

אדר' שרון קוניאק, נעה ארד-יאירי

הקורס מציע מחשבה חדשה על תרבות חומרית של מקום וההשפעה שלו על אנשים במרחב. באמצעות טכניקות וטכנולוגיות מגוונות של חקירה חזותית וחומרית בשטח המשלבת מיפוי, תיעוד, מחקר תיאורטי והתערבות מגיבה, נבקש להציף את הקולות המרובים של המרחב סביב קמפוס בצלאל החדש. במסגרת הקורס ננחה פעולה של התבוננות רחבה ואקטיבית בתרבות החומרית של מקום לצד התמקדות בפרטים שכל סטודנטית או קבוצת סטודנטים יות יבחרו. במשך תשעה ימים נשהה באזור, נתבונן שוב ושוב על המקום, בכל פעם דרך פילטר אחר ומתוך פרקטיקה שונה. נקיים סיורים, נלמד ונעבוד במרחבים הציבוריים ובמבנים מסוימים כאתרים של מיפוי וחקירה, נעבור

לבצלאל ול"המפעל" כמרחבים אמנותיים-יצירתיים. נשלב עולמות תוכן של אקטיביזם מרחבי, אמנות וחשיבה חומרית-צורנית. נקלף את שכבות הידע האגורות במקום ונרכיב אותן לסטוריטלינג.

1700807 עיר. פעולה. המעבדה לעירוניות יוצרת

3 ש"ס, 2 נ"ז.

מועד יפורסם

רינת שרצר ושירי מלר

קורס המקנה לכם את הכלים לפעולה משמעותית במציאות העירונית. במהלך הקורס ובשיתוף פעולה עם עיריית ירושלים, נחקור את רחוב הלני המלכה, הסמוך לבצלאל. בשימוש כלי מחקר מעולם העיצוב-מכון-אנוש, נמצא את האתגרים החברתיים והסביבתיים המעצבים את חיינו בעיר. נגלה את שורש הבעיה ונפתח התערבות עיצובית /ו/או אמנותית שתביא להשפעה אמיתית במציאות העירונית. ההגשה המסכמת לקורס תעשה במעמד נציגי העירייה ופרוייקטים נבחרים יזכו למימוש במרחב העירוני בתמיכת עיריית ירושלים. זו הזדמנות לייצר שינוי אמיתי במרחב בו אנו חיים ולתת מענה לבעיות החשובות בעינינו.